

**ANALIZA NORMATIVNOG, INSTITUCIONALNOG OKVIRA,
REZULTATA ANKETE I EVALUACIJE OBUKA**

UVOD

„Analiza normativnog, institucionalnog okvira i ankete o stepenu poznavanja mogućnosti uključivanja građana/ki u proces donošenja odluka , kao i funkcionisanju mjesnih zajednica u Opštini Bijelo Polje“, nastala je kao rezultat projekta „**Aktivni građani, povezana zajednica**“, koji se finansira i realizuje u okviru projekta „**Inkluzivni dijalog za napredak društva**“ koji sprovode **Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM)** i **Centar za demokratsku tranziciju (CDT)**, a koji je finansiran od strane **Evropske Unje** i kofinansiran od strane **Ministarstva javne uprave**.

Ovaj projekat ima za cilj da doprinese povećanju građanskog aktivizma, društvene inkluzije, demokratizacije i evropeizacije u Crnoj Gori, kroz povećanje učešća građana/ki u donošenju odluka na lokalnom nivou u Opštini Bijelo Polje – „aktivni građani, povezana zajednica“.

Razvojem građanskog aktivizma treba da doprinijeti aktivnijem učešću građana /ki u procesima odlučivanja na lokalnom nivou i njihovoj većoj uključenosti u društvenim aktivnostima. Takođe, treba stvarati okruženja koje će doprinijeti jačanju odgovornost vlasti. Građanski aktivizam kroz participaciju i učešće građana posebno je važno na nivou lokalne samouprave

Za izradu ove analize korišćeni su različiti izvori, prije svega pravna regulativa u Crnoj Gori ,informativni i drugi materijali , koji se nalaze na web strnici Opštine Bijelo Polje, rezultati posjete jedinicama lokalne samouprave i razgovori s njihovim relevantnim predstavnicima koji se bave pitanjima mjesnih zajednica, kao i stručna literatura.

Takođe, za potrebe ove analize sprovedeno je i anketiranje građana u pet mjesnih zajednica koje su uključene u Projekat.

Analiza ima za cilj da obezbijedi građanima/kama, predstavnicima NVO, kao i zainteresovanoj javnosti, pregled normativnog okvira i mehanizama koji im stoje na raspolaganju za kreiranje politika na lokalnom i njihovom većem učešću u donošenju odluka.

I na kraju, izražavamo ogromnu zahvalnost predstavnicima Sekretarijata za lokalnu samoupravu u Opštini Bijelo Polje, **sekretaru Harisu Malagiću, i saradnicima Dževadu Omeroviću i Ervinu Pilici**, bez čije podrške ovaj projekat ne bi bio uspješno realizovan.

Nadamo se da će ova Analiza podstaći razvoj građanskog aktivizma na lokalnom nivou.

NORMATIVNI OKVIR

Normativni okvir Crne Gore, kojim se reguliše oblast učešća građana/ki u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou čine propisi različite pravne snage, kojim je uređen sistem lokalne samouprave, način učešća građana/ki u donošenju odluka na lokalnom nivou, te status i položaj mjesnih zajednica.

MEĐUNARODNA PRAVNA AKTA

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

Deklaracija jasno stavlja do znanja da je neposredno učešće građana/ki moguće ostvarivati jedino u demokratskom poretku koji poštuje pravila i procedure i u kome je građanin/ka najviši nosilac suvereniteta.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima članu 25 propisuje da:

„Svaki građanin/ka ima pravo i mogućnost, bez ikakve diskriminacije i bez neosnovanih ograničenja:

1. da učestvuje u upravljanju javnim poslovima, bilo neposredno, bilo preko slobodno izabраниh predstavnika;
2. da bira i da bude biran na povremenim istinskim, opštim, jednakim i tajnim izborima, koji obezbeđuju slobodno izražavanje volje birača....” (član 25)

Lisabonski ugovor o Evropskoj uniji

Ističe značaj i odnose predstavničke i participativne demokratije u funkcionisanju Unije, potencirajući da svaki građanin/ka ima pravo da učestvuje u demokratskom životu Unije. Odluke se donose što otvorenije i što bliže građaninu/ki.

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi definiše lokalnu samoupravu kao skup lokalnih institucija, koje imaju pravo, ali i obavezu da građanima određene lokalne zajednice omoguće da neposredno ili preko svojih predstavnika upravljaju relativno samostalno određenim javnim poslovima na sopstvenu odgovornost i u sopstvenom interesu.

Povelja garantuje lokalnoj samoupravi pravo na udruživanje s drugim lokalnim samoupravama i članstvo u odgovarajućim međunarodnim asocijacijama, pravo na sopstvene izvore finansiranja.

Crnogorski pravni okvir

Ustav Crne Gore

Ustav Crne Gore garantuje pravo na lokalnu samoupravu, koje obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva .

Ustav uređuje odnose između centralnih i lokalnih vlasti na principu autonomije lokalne samouprave.

U Crnoj Gori egzistira jednostepeni, monotipski sistem lokalne samouprave, sa opštinom kao osnovnom jedinicom.

Osnovna jedinica lokalne samouprave je opština, a u sistemu egzistiraju i dvije posebne jedinice Prijestonica Cetinje i Glavni grad Podgorica, koji imaju poseban status, uređen Zakonom o Prijestonici i Zakonom o Glavnom gradu. Ustav Crne Gore previđa mogućnost uspostavljanja i drugih jedinica lokalne samouprave. U Crnoj Gori uspostavljeno je 25 jedinica lokalne samouprave, 23 opštine, Prijestonica Cetinje i Glavni grad Podgorica. Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore utvrđeni su nazivi opština, njihove granice i sjedišta.

Zakon o lokalnoj samupravi

Lokalna samouprava ostvaruje se na načelima **demokratije, jednakosti, decentralizacije, depolitizacije, autonomnosti, zakonitosti, profesionalnosti, efikasnosti rada** organa lokalne samouprave i međusobne saradnje države i opštine, a u **opštini se vrše poslovi od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo.**

Zakon propisuje obavezu lokalnoj samoupravi da stvara uslove, podstiče i pomaže učešće lokalnog stanovništva u ostvarivanju lokalne samouprave, putem različitih oblika učešća stanovništva u izjašnjavanju i odlučivanju o poslovima od zajedničkog interesa.

Građani učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno i preko **slobodno izabраних представника** u organima lokalne samouprave.

Zakon je postavio je pravne institute neposrednog učešća građana kroz: inicijativu, građansku inicijativu, Zbor građana, referendum (mjesni ili opštinski), i druge vidove peticija, predloga i žalbi.

Propisi Opštine Bijelo Polje

Statutom opštine uređena su prava i dužnosti opštine i način njihovog ostvarivanja; poslovi i način odlučivanja lokalnog stanovništva; način i uslovi vršenja sopstvenih poslova; organizacija i način rada lokalne uprave; način donošenja propisa; način vršenja nadzora nad radom organa opštine i javnih službi; način obezbjeđenja javnosti rada i učešća građana u poslovima iz nadležnosti opštine; finansiranje; oblik i sadržina simbola Opštine; praznik Opštine i način njegovog obilježavanja; osnivanje i rad mjesne zajednice i drugih oblika mjesne samouprave; uslovi za pokretanje građanske inicijative i druga pitanja od značaja za lokalno stanovništvo.

U opštini se vrše poslovi od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo.

Poslove iz svoje nadležnosti opština vrši preko svojih organa, organa mjesne samouprave i javnih službi.

Građani učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika u organima lokalne samouprave.

U vršenju svojih poslova opština obezbjeđuje jednaku zaštitu prava i na zakonu zasnovanih pravnih interesa lokalnog stanovništva, pravnih lica i drugih subjekata, u skladu sa zakonom.

Građani osnivaju mjesnu zajednicu, u skladu sa odlukom Skupštine, kojom se uređuju uslovi osnivanja, poslovi, organi, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Izuzetno, Skupština može, kad je to neophodno radi ostvarivanja prava i dužnosti građana, privremeno do osnivanja mjesne zajednice obrazovati mjesne zajednice.

Statutom je propisano da u Mjesnoj zajednici građani odlučuju i učestvuju u odlučivanju o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, kao i drugim oblastima života i rada.

Statut propisuje način obezbjeđenja sredstva za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva u Mjesnoj zajednici, određujući da se sredstva obezbjeđuju iz:

- prihoda Opštine koji se mogu ustupiti Mjesnoj zajednici,
- sopstvenih sredstava lokalnog stanovništva koja se udružuju neposredno, putem samodoprinosu ili na drugi način,
- donacija pravnih i fizičkih lica,
- naknada za usluge koje svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica, u skladu sa odlukom Skupštine opštine,
- poklona i drugih sredstava.

Takođe je propisano da Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica, koje stiče danom upisa u registar mjesnih zajednica, koji vodi nadležni organ lokalne uprave.

U Mjesnoj zajednici građani odlučuju i učestvuju u odlučivanju o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, kao i drugim oblastima života i rada, u skladu sa statutom.

Odluka o učešću građana u vršenju javnih poslova reguliše način i postupak učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, oblike i mehanizme učešća, aktere učešća, mjere i aktivnosti koje preduzimaju organi opštine radi podsticanja i uključivanja građana u procese planiranja, donošenja odluka i implementaciju. Ova odluka je značajna sa aspekta realizacije principa učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave, doprinosi javnosti i transparentnosti rada organa lokalne samouprave i obezbjeđuje odnose i saradnju organa lokalne samouprave i građana. Mehanizmi učešća-anketiranje, medija planovi, table za obavještanje, kutije primjedbi, predloga i sugestija, web sajtovi, dežurni telefoni, organizovanje radionica u mjesnim zajednicama, gostovanja predavača, stručni skupovi i okrugli **stolovi i sl.**,

Odlukom o mjesnim zajednicama uređeni su uslovi za osnivanje, način i postupak osnivanja, poslovi, organi mjesne zajednice i postupak njihovog izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad mjesnih zajednica na teritoriji opštine Bijelo Polje.

Mjesna zajednica je određena kao dio jedinstvenog sistema lokalne samouprave i oblik neposrednog učešća građana u vršenju javnih poslova koja se osniva se radi zadovoljenja potreba i interesa lokalnog stanovništva.

Takođe je određeno da o poslovima mjesne zajednice punoljetni građani u Mjesnoj zajednici odlučuju putem svojih izabраниh predstavnika u Savjetu mjesne zajednice, na zboru građana, referendumom i drugim oblicima izjašnjavanja, u skladu sa Statutom Opštine i ovom odlukom.

UČEŠĆE GRAĐANA U RADU LOKALNIH SAMOUPRAVA

Inicijativa je akt kojim građani pokreću postupak kod organa lokalne samouprave radi rješavanja određenih pitanja za koja su zainteresovani. Pitanja za koje se može pokrenuti inicijativa su poboljšanje gradskog i prigradskog saobraćaja, uređenje groblja, asfaltiranje puteva, poboljšanje komunalnih usluga, radno vrijeme u ugostiteljskim objektima, zaštita spomenika, razvoj kulture i sporta zaštita od buke i sl.

Može je podnijeti pojedinac/ka ili grupa građana/ki.

Nadležni organ zauzima stav o podnijetoj inicijativi u roku od 30 dana i o tome obavještava podnosioca inicijative.

Podnosilac inicijative može se obratiti predsjedniku opštine ili skupštini ako nadležni organ ne postupi po podnijetoj inicijativi.

Građanskom inicijativom, kao oblikom učešća građana/ki u radu lokalnih samouprava, predlaže se donošenje novog akta ili promjena postojećeg akta kojim se uređuju značajna pitanja iz nadležnosti lokalne samouprave.

Građanska inicijativa se može pokrenuti o pitanjima koja se odnose na: planiranja i uređenja prostora, zaštite životne sredine, komunalne djelatnosti, poreza, naknada i taksi, kulture i sporta i drugim značajnim pitanjima iz nadležnosti opštine.

Građanska inicijativa mora biti svojeručno potpisana od strane podnosioca/teljke sa podacima: puno ime i prezime, jedinstveni matični broj građana/ki i adresa stanovanja.

Broj potpisnika/ca i tačnost podataka kontrolišu službe za poslove uprave, a njenu sadržinu ocjenjuje radno tijelo skupštine nadležno za pitanja koja su predmet inicijative.

Građanska inicijativa koja ne sadrži sve elemente smatraće se nepotpunom i biće vraćena podnosiocima na dopunu

U Opštini Bijelo Polje 3% građana/ki koji imaju biračko pravo mogu pokrenuti građansku inicijativu. Broj potpisnika i tačnost podataka kontrolišu službe za poslove uprave, a njenu sadržinu ocjenjuje radno tijelo Skupštine nadležno za pitanja koja su predmet inicijative. Neuredna građanska inicijativa se vraća podnosiocima/kama na dopunu, koji su dužan da je dopuni u roku od 30 dana. Ukoliko podnosioci/teljke građanske inicijative, u ostavljenom roku ne otkloni utvrđene nedostatke, Skupština/predsjednik/ca opštine će odbaciti građansku inicijativu.

Organ opštine dužan je da se o podnijetoj inicijativi izjasni u roku od 15 dana od dana dostavljanja inicijative.

Skupština je dužna da se o građanskoj inicijativi izjasni na prvoj narednoj sjednici po dobijanju mišljenja.

Kad Skupština prihvati građansku inicijativu zadužiće nadležni organ lokalne uprave da u roku od 60 dana pripremi predlog akta za uređenje pitanja koje je predmet inicijative i da omogući učešće predstavniku podnosioca građanske inicijative u izradi akta.

Ako nadležni organ ne prihvati građansku inicijativu, o pitanju o kojem je pokrenuta građanska inicijativa može se raspisati referendum koji će se održati u roku od 90 dana od dana donošenja odluke.

Zbor građana je oblik neposrednog učešća građana/ki u ostvarivanju lokalne samouprave. Saziva se za naseljeno mjesto ili dio naseljenog mjesta koji može biti: zaseok,

ulica, dio gradskog naselja, područje mjesne zajednice. Zbor građana saziva nadležni organ mjesne zajednice po sopstvenoj inicijativi ili na prijedlog 1% građana, sa područja za koje se organizuje zbor.

Zbor građana može sazvati predsjednik/ca Skupštine i predsjednik/ca Opštine radi dobijanja mišljenja građana/ki o pojedinim pitanjima od lokalnog interesa, kao i odbornik/ca u Skupštini opštine koji je upisan/na u birački spisak područja za koje se organizuje zbor, radi pribavljanja mišljenja o određenom pitanju od strane građana/ki.

Zbor građana saziva se javnim upućivanjem poziva najmanje 7 dana prije dana održavanja zbora.

Poziv se objavljuje u sredstvima informisanja, na oglasnoj tabli mjesne zajednice i Skupštine opštine, javnim objektima, drugim oglasnim mjestima, ulaznim vratima stambenih zgrada i na drugi pogodan način.

Zahtjev za sazivanje zbora građana mora biti podnijet u pisanoj formi i obrazložen. Ukoliko zahtjev za sazivanje zbora podnose građani/ke, on mora sadržati ime i prezime građana/ki, adresu, svojeručni potpis i jedinstveni matični broj. Ako su ispunjeni uslovi za sazivanje zbora, zbor će biti sazvan najranije u roku od 8 dana, odnosno najkasnije u roku od 30 dana po prijemu zahtjeva.

Za rad zbora građana potrebno je prisustvo najmanje 3% građana sa područja za koje se zbor saziva. Zbor građana odlučuje većinom glasova prisutnih.

Građani/ke na zboru: • daju prijedloge opštinskim organima u vezi sa pripremom programa i planova razvoja opštine; • daju prijedloge u vezi zaštite prostora od bespravne gradnje; • daju prijedloge u vezi zaštite i očuvanja životne sredine; • pokreću inicijative i prijedloge za osnivanje mjesnih zajednica i promjenu granica mjesnih zajednica; • donose odluku o osnivanju mjesne zajednice; • razmatraju druga pitanja od značaja za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom, statutom i odlukom skupštine.

Referendum je jedan od najznačajnijih mehanizama učešća građana/ki u procesu odlučivanja na lokalnom nivou. O pitanjima iz nadležnosti opštine može se raspisati referendum za teritoriju opštine (**opštinski referendum**) ili za dio teritorije opštine (**mjesni referendum**).

Opštinski referendum se može raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana/ki na teritoriji opštine o:

- uvođenju samodoprinosu,

- odlučivanju o pitanjima pokrenutim građanskom inicijativom koja nije prihvaćena od strane Skupštine,
- kao i o drugim pitanjima od posebnog značaja iz nadležnosti opštine o kojima Skupština ima pravo da donosi odluke.

Predlog za raspisivanje opštinskog referenduma mogu podnijeti predsjednik Opštine, najmanje jedna trećina odbornika i 5 % birača upisanih u birački spisak opštine

Odluku o raspisivanju opštinskog referenduma donosi skupština opštine većinom glasova odbornika , kojom se mora:

- jasno formulisano pitanje o kojem se građani izjašnjavaju na referendumu i
- odrediti datum održavanja referenduma.

Opštinski referendum sprovodi komisija za sprovođenje opštinskog referenduma i glasački odbori.

Odluka na referendumu donosi se većinom glasova građana koji su glasali pod uslovom da je na referendum izašla većina od ukupnog broja građana koji imaju pravo izjašnjavanja na referendumu.

Mjesni referendum se može raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana o pitanjima od neposrednog interesa za građane sa teritorije za koju se referendum raspisuje, a naročito o:

- uvođenju mjesnog samodoprinosu,
- izgradnji objekata infrastrukture za to područje i drugim pitanjima od interesa građana sa tog područja, i
- drugim pitanjima od interesa građana sa tog područja

Odluku o raspisivanju mjesnog referenduma donosi Skupština opštine na predlog najmanje 20% birača sa područja teritorije opštine za koji se traži raspisivanje referenduma.

DRUGI OBLICI UČEŠĆA GRAĐANA U RADU LOKALNIH SAMOUPRAVA

Pored navedenih oblika neposrednog odlučivanja i izjašnjavanja, građani/ke mogu učestvovati u ostvarivanju lokalne samouprave i putem **peticija, prijedloga i žalbi**, u skladu sa statutom opštine. Ovi oblici izjašnjavanja građana/ki regulisani su Zakonom o lokalnoj samoupravi (čl.164 i čl.165). Ukojem stoji da "Svako ima pravo da podnese građansku žalbu ili uputi peticiju i prijedlog organima lokalne samouprave, kao i da od organa traži obavještenja iz njihovog djelokruga rada".

Peticija je pisani akt kojim grupa građana/ki traži od organa javne vlasti da pokrene postupak ili preduzme mjeru ili radnju iz svoje nadležnosti u cilju rješavanja određenog problema. Peticiju podnose - potpisuju grupa građana/ki. Postupak podnošenja peticije uređen je statutom Opštine. Nadležni organ je dužan u roku od 30 dana donijeti odluku ,odnosno dati odgovor podnosiocima/teljka peticije.

Žalba je pojedinačan ili kolektivan akt kojim se građanin/ka ili grupa građana/ki žali na neefikasnost ili nekvalitetno pružanje javnih usluga. Svako može podnijeti žalbu. Postupak podnošenja žalbe uređen je Statutom. Organ kome je žalba upućena dužan je u roku od 30 dana dati odgovor podnosiocu/teljki žalbe, odnosno donijeti odgovarajuću odluku. Postupanje organa po žalbi, bliže je uređen statutom opštine

MJESNE ZAJEDNICE

Zakonom o lokalnoj samoupravi i Statutom propisano je da građani osnivaju mjesnu zajednicu, u skladu sa odlukom skupštine.

Odlukom se uređuju se uslovi osnivanja, poslovi, organi, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranja i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice

U Crnoj Gori, mjesne zajednice su organizovane na osnovu teritorijalnog principa, i svaka opština ima više mjesnih zajednica koje obrađuju specifične lokalne teme i probleme.

Izuzetno, skupština može, kad je to neophodno radi ostvarivanja prava i dužnosti građana, privremeno do osnivanja mjesne zajednice obrazovati mjesne zajednice).

Uslovi za usnivanje mjesne zajednice su prostorna, urbanistička i komunalna cjelina u kojoj je lokalno stanovništvo povezano zajedničkim interesima i potrebama .

Mjesna zajednica se može osnovati za:

- dio naseljenog mjesta;ili
- jedno naseljeno mjesto;ili
- za više naseljenih mjesta,

Status mjesne zajednice

Mjesna zajednica osniva se za naselje ili više povezanih naselja u kojima je lokalno stanovništvo povezano zajedničkim interesima i potrebama, koji predstavljaju prostornu, urbanističku i komunalnu cjelinu.

Granice područja mjesnih zajednica poklapaju se sa granicama naselja za koje se Mjesna zajednica osniva.

Mjesna zajednica se formira osnivanjem mjesne zajednice, spajanjem dvije ili više mjesnih zajednica u jednu ili podjelom mjesne zajednice na dvije ili više mjesnih zajednica.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom, Statutom Opštine i drugim aktima.

Mjesna zajednica stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar mjesnih zajednica, koji vodi organ lokalne uprave nadležan za poslove uprave.

Mjesna zajednica može imati Statut, ukoliko to zahtijevaju posebni interesi na području te mjesne zajednice, a isti nijesu regulisani Odlukom.

Finansiranje: Mjesne zajednice se finansiraju iz lokalnog budžeta, donacija i putem projekata i inicijativa koje mogu privući dodatna sredstva.

Sredstva za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva i funkcionisanje mjesne zajednice obezbjeđuju se iz:

- prihoda iz budžeta Opštine koji se mogu ustupiti Mjesnoj zajednici;
- sopstvenih sredstava lokalnog stanovništva koja se udružuju neposredno putem samodoprinosu ili na drugi način;
- donacija pravnih i fizičkih lica;
- naknada za usluge koje svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica, u skladu sa odlukom Skupštine Opštine;
- poklona i drugih sredstava.

Prihodi i rashodi mjesne zajednice vode se preko računa mjesne zajednice.

Mjesna zajednica dužna je da opredijeljena sredstva troši u skladu sa zakonskim propisima.

Kontrolu korišćenja sredstava koja se ustupaju iz budžeta Opštine, vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove finansija.

Sredstva koja Opština prenosi Mjesnoj zajednici obezbjeđuju se u budžetu Opštine i to:

- sredstva za rad organa mjesne zajednice i tekuće troškove (troškove održavanja prostorija, struja, voda, telefon i td.);
- sredstva za obavljanje poslova koje Opština povjeri Mjesnoj zajednici, u iznosu potrebnom za podmirivanje troškova koji nastaju za izvršenje tih poslova;
- sredstva za sufinansiranje projekata za koje je uveden samodoporinos za teritoriju mjesne zajednice;
- sredstva za sufinansiranje projekata komunalne infrastrukture u kome učestvuju građani;
- sredstva za finansiranje programa na osnovu pojedinačnih odluka.

Kontrolu namjenskog korišćenja sredstava koja se obezbjeđuju po drugim osnovama vrši nadzorni odbor mjesne zajednice.

Nadzorni odbor mjesne zajednice je dužan dostaviti organu lokalne uprave nadležnom za poslove finansija godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju mjesne zajednice, najkasnije do 31.marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Osnivanje mjesne zajednice

Postupak za osnivanje ili promjenu statusa mjesne zajednice pokreće inicijativni odbor od najmanje pet punoljetnih građana sa prebivalištem na području za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice, dostavljanjem inicijative organu lokalne uprave nadležnom za poslove mjesnih zajednica.

Inicijativa se dostavlja u pisanoj formi i sadrži: predlog naziva mjesne zajednice, granice područja za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice (naselja, sela i zaseoka); razloge zbog kojih se predlaže osnivanje; ime i prezime, jedinstveni matični broj, broj lične karte i adresu stanovanja i svojeručni potpis podnosioca/teljki inicijative.

Inicijativni odbor saziva zbor građana najkasnije u roku od 15 dana po dobijenom obavještenju o valjanosti inicijative.

O vremenu i mjestu održavanja zbora građana inicijativni odbor javno obavještava građane/ke isticanjem poziva na javnim objektima na tom području, putem sredstava javnog informisanja ili na drugi pogodan način, najkasnije osam dana prije održavanja zbora.

Organ Opštine Bijelo Polje nadležan za poslove mjesnih zajednica dužan je da na sajtu Opštine obavijesti građane o istom.

Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice smatra se prihvaćenom ako se za nju izjasni većina punoljetnih građana prisutnih na zboru, koji imaju prebivalište na području naselja za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice.

Kada prihvati inicijativu, zbor građana donosi Odluku o osnivanju mjesne zajednice.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice sadrži:

- naziv i sjedište mjesne zajednice,
- područje mjesne zajednice (naziv naselja ili više naselja za koje se osniva mjesna zajednica),
- ime i prezime lica ovlašćenog za upis mjesne zajednice u registar mjesnih zajednica,
- broj članova Savjeta mjesne zajednice,

- ukupan broj punoljetnih građana sa prebivalištem u Mjesnoj zajednici prema podacima iz registra prebivališta, broj punoljetnih građana sa prebivalištem prisutnih na zboru.

Inicijativni odbor odluku Zbora građana o osnivanju mjesne zajednice dostavlja organu uprave nadležnom za poslove mjesnih zajednica radi davanja mišljenja o ispunjenosti uslova za osnivanje mjesne zajednice, nakon dobijanja mišljenja dostavlja je Skupštini opštine radi davanja saglasnosti.

Prije davanja saglasnosti Skupštine, odluka Zbora građana o osnivanju mjesne zajednice Skupština dostavlja predsjedniku/ci Opštine radi davanja mišljenja.

Skupština opštine donosi odluku o davanju saglasnosti za osnivanje mjesne zajednice

Promjena statusa mjesne zajednice

Odluka propisuje da se može vršiti spajanje dvije ili više mjesnih zajednica u novu mjesnu zajednicu zatim, pripajanje jedne mjesne zajednice ili njenog dijela drugoj Mjesnoj zajednici i podjela mjesne zajednice na dvije ili više mjesnih zajednica.

Inicijativu za promjenu statusa mjesnih zajednica mogu podnijeti punoljetni građani koji imaju prebivalište na području naselja mjesnih zajednica obuhvaćenih inicijativom.

Inicijativni odbor saziva zbor građana radi razmatranja inicijative za spajanje, izdvajanje ili pripajanje dijela naselja.

POSLOVI MJESNE ZAJEDNICE

Građani/ke u Mjesnoj zajednici predlažu mjere u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa u oblastima: stambeno-komunalnih djelatnosti, socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, kulture, fizičke kulture, informisanja, zaštite i unapređivanja životne sredine, zaštite potrošača i u drugim oblastima života i rada stanovništva na tom području.

Građani/ke u Mjesnoj zajednici na zboru:

- daju predloge organima Opštine u vezi sa pripremom programa i planova razvoja Opštine, planom uređenja prostora, zaštitom i unaprjeđenjem životne sredine;
- razmatraju inicijative i predloge za osnivanje mjesnih zajednica i promjenu granica mjesnih zajednica;
- razmatraju i druga pitanja od značaja za lokalno stanovništvo u skladu sa zakonom, Statutom Opštine i odlukom Skupštine opštine.

Građani/ke u Mjesnoj zajednici učestvuju u odlučivanju o:

- uvođenju mjesnog samodoprinosu;
- donošenju planova i programa razvoja mjesne zajednice, u skladu sa planovima i programima razvoja Opštine;
- izgradnji i održavanju komunalnih objekata (vodovoda, kanalizacione mreže, puteva, PTT i elektro-mreže, groblja, deponija i dr) u skladu sa programom i planovima razvoja Opštine, odnosno u skladu sa planom razvoja mjesne zajednice;
- načinu organizovanja komunalnih djelatnosti koje joj povjeri svojim aktom Skupština opštine u skladu sa zakonom:
- uređivanju naselja:
- organizovanju i sprovođenju mjera za zaštitu od elementarnih nepogoda;
- organizovanju kulturnih, sportskih i drugih manifestacija;
- zaštiti životne sredine;
- snabdijevanju vodom za piće;
- drugim pitanjima od zajedničkog interesa za građane.

ORGANI MJESNE ZAJEDNICE I POSTUPAK IZBORA

Organi mjesne zajednice su:

- Savjet mjesne zajednice;
- Nadzorni odbor.

Savjet mjesne zajednice

Savjet mjesne zajednice je izvršni organ mjesne zajednice, koji biraju i razrešavaju građani/ke na zboru građana, na vrijeme od četiri godine.

Savjet mjesne zajednice ima najmanje pet, a najviše jedanaest članova/ica, čiji broj određuje zbor građana.

Savjet ima predsjednika/cu i zamjenika/cu predsjednika/ce koje bira Savjet iz reda svojih članova/ica.

Savjet donosi Poslovnik o radu

Postupak izbora Savjeta pokreće se odlukom zbora punoljetnih građana/ki javnim pozivom, koji sadrži vrijeme i mjesto održavanja zbora, način predlaganja kandidata/kinja i druga pitanja od značaja za sprovođenje izbora.

Javni poziv Inicijativni odbor, odnosno Savjet ističe na oglasnoj tabli mjesne zajednice, odnosno javnim i drugim objektima i drugim pogodnim mjestima najmanje osam dana prije održavanja zбора, o čemu obavještava organ uprave nadležan za poslove mjesnih zajednica.

Pravo predlaganja kandidata/ikinja za člana Savjeta imaju punoljetni građani/ke prisutni/e na zboru, koji/e imaju prebivalište na području mjesne zajednice.

Za člana/ice Savjeta može biti predložen punoljetni građanin sa prebivalištem na području mjesne zajednice za koju se bira Savjet koji je dao pisanu izjavu o prihvatanju kandidature ili se može građanin samokandidovat.

Građani/ke predlažu najmanje onoliko kandidata/kinju koliko se bira članova/ica Savjeta, vodeći računa o rodnoj ravnopravnosti.

Ako je Mjesna zajednica osnovana za područje dva ili više naselja, predlog za članove/ce Savjeta podnosi se posebno za svako naselje i sačinjava posebna lista kandidata/kinja.

Ukoliko u Mjesnoj zajednici ima više naselja od broja članova/ica u Savjetu, dva ili više naselja mogu izabrati zajedničkog predstavnika/icu u Savjetu mjesne zajednice.

Na osnovu predloga Komisije za izbor, sačinjava se jedinstvena lista kandidata/kinja za izbor Savjeta mjesne zajednice.

Izbor članova/ica Savjeta mjesne zajednice vrši se tajnim glasanjem, putem glasačkih listića.

Postupak izbora savjeta sprovodi Komisija za sprovođenje izbora, koja ima tri člana, a formira je zbor građana javnim glasanjem.

Na glasačkom listiću upisuje se prezime i ime kandidata po azbučnom redu početnog slova prezimena.

Tajno glasanje se vrši zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata/kinja.

Na glasačkom listiću može se zaokružiti najviše onoliko kandidata/kinja koliko se bira članova/ica Savjeta.

Nevažeci glasački listić je nepopunjeni glasački listić, listić koji je popunjen tako da se ne može utvrditi za koje kandidate/kinje se glasalo i listić na kome je zaokruženo više kandidata/kinja od broja članova/ica koji se biraju.

U Savjet su izabrani kandidati/kinje koji su dobili najveći broj glasova.

U slučaju da dva ili više kandidata/kinja sa najmanjim brojem glasova koji im omogućavaju da budu izabrani za člana/ice Savjeta, imaju isti broj glasova, glasanje za ove kandidate/kinje se ponavlja, do izbora utvrđenog broja članova/ica Savjeta.

Ukoliko je za Savjet mjesne zajednice predloženo onoliko kandidata/kinja koliko se bira iz naselja u kojem se sprovode izbori, izbor se vrši javnim glasanjem.

Komisija utvrđuje rezultate glasanja za izbor članova Savjeta mjesne zajednice i o tome podnosi izvještaj zboru građana.

Izveštaj Komisije sadrži podatke o: broju održanih zborova, broju punoljetnih građana/ki mjesne zajednice i broju građana/ki koji su glasali, broju glasova koji je dobio svaki kandidat/kinja, jedinstvenu listu članova/ica Savjeta mjesne zajednice.

Izveštaj sa izbora sa ostalom dokumentacijom i zahtjevom za konstituisanje Savjeta, Komisija dostavlja organu lokalne uprave nadležnom za poslove mjesnih zajednica.

U slučaju povrede biračkog prava, može se podnijeti prigovor Komisiji za sprovođenje izbora u roku od tri dana.

Komisija donosi odluku o prigovoru u roku od 3 dana od dana prijema prigovora.

Na odluku Komisije može se izjaviti žalba Glavnom administratoru/ki opštine u roku od 15 dana, od dana prijema odluke.

Konstitutivnu sjednicu Savjeta mjesne zajednice saziva predsjednik/ca Skupštine Opštine ili sekretar/ka Sekretarijata za lokalnu samoupravu u roku od 15 dana od dana dobijanja zahtjeva za konstituisanje Savjeta mjesne zajednice.

Konstitutivna sjednica može se održati ako njoj prisustvuje većina od ukupnog broja članova/ica Savjeta mjesne zajednice.

Na konstitutivnoj sjednici sekretar/ka Sekretarijata za lokalnu samoupravu konstatuje da je Komisija za izbore podnijela izvještaj o sprovedenim izborima i objavljuje da je podnošenjem izvještaja Komisije za izbore, potvrđen i počeo mandat novoizabranim članovima Savjeta, a zatim se vrši izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Savjeta mjesne zajednice, većinom glasova ukupnog broja članova Savjeta.

Predsjedniku i članu Savjeta prestaje funkcija istekom mandata i:

- podnošenjem ostavke
- razrješenjem;
- promjenom prebivališta;
- ako je pravosnažno osuđen na kaznu zatvora dužu od šest mjeseci;
- ako je pravosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- gubitkom državljanstva.

Izuzetno, u slučaju vanrednih okolnosti (epidemija, elementarne nepogode i dr.) predsjedniku i članu Savjeta produžava se mandat za vrijeme trajanja vanrednih okolnosti, a najduže do 30 dana po prestanku istih.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, građani/ke biraju člana Savjeta mjesne zajednice u roku od 30 dana od dana prestanka funkcije člana/ica Savjeta mjesne zajednice.

Razrješenje predsjednika i članova Savjeta mjesne zajednice

Savjet, predsjednik/ca ili član/ica Savjeta razrješava se ukoliko ne obavlja poslove u skladu sa ovom odlukom, odlukama Savjeta i Poslovníkom o radu Savjeta ili ako činjenjem ili nečinjenjem nanese štetu Mjesnoj zajednici.

Predlog za razrješenje Savjeta, predsjednika/ce ili člana/ce Savjeta može podnijeti 1/3 ukupnog broja članova/ca Savjeta ili 2% punoljetnih građana/ki sa područja mjesne zajednice odnosno naselja iz kojeg je biran član/ica.

Predlog za razrješenje mora sadržati razloge zbog kojeg se razrješenje predlaže.

Predsjednik/ca ili član/ica Savjeta čije se razrješenje predlaže ima pravo da se izjasni o podnijetom predlogu.

Odluku o razrješenju Savjeta, predsjednika/ice ili člana/ce Savjeta donosi zbor građana/ke, većinom glasova, na kojem prisustvuje najmanje 3% punoljetnih građana sa područja te mjesne zajednice i dostavlja se organu lokalne uprave za poslove mjesnih zajednica u roku od 8 dana od dana donošenja.

U slučaju razrješenja Savjeta, predsjednika/ce ili člana/ca Savjeta, izbor novih članova/ca Savjeta izvršiće se u roku od 30 dana od dana razrješenja po postupku propisanom za izbor Savjeta.

U slučaju razrješenja Savjeta, mandat novoizabranog Savjeta traje četiri godine.

Mandat novoizabranog predsjednika odnosno člana Savjeta traje do isteka mandata Savjeta.

Ukoliko Savjet mjesne zajednice ne obavlja poslove utvrđene ovom Odlukom starješina organa lokalne uprave nadležnog za poslove mjesnih zajednica će upozoriti pisanim putem Savjet o istom.

Ukoliko Savjet mjesne zajednice i nakon upozorenja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, starješina organa lokalne uprave nadležnog za poslove mjesnih zajednica će dati predlog za sazivanje zbora građana na kojem bi se otvorila rasprava o radu i povjerenju Savjeta i o tome upoznati predsjednika/cu Skupštine opštine i predsjednika/cu Opštine.

Nadležnost Savjet mjesne zajednice

Savjet mjesne zajednice vrši sljedeće poslove:

- saziva zbor građana i sprovodi njegove odluke i zaključke;
- donosi odluku o sprovođenju izbora za organe mjesne zajednice;
- donosi odluku o raspisivanju izbora za nove članove Savjeta mjesne zajednice;
- organizuje poslove mjesne zajednice;

- utvrđuje planove i programe mjesne zajednice i prioritete razvoja i o istima obavještava nadležne organe lokalne uprave;
- posreduje u organizovanju građana radi učešća u vršenju javnih poslova (informisanje, dostava nacрта akata, anketiranje, učešće na javnim raspravama i dr.);
- podnosi inicijative i predloge organima lokalne uprave;
- donosi odluke o korišćenju finansijskih sredstava, finansijski plan i završni račun uz prethodno pribavljenju saglasnost od organa lokalne uprave nadležnog za poslove mjesnih zajednica;
- daje mišljenje o predlogu za davanje ili promjenu naziva naselja, ulica i trgova na području mjesne zajednice kao i drugih pitanja od značaja za mjesnu zajednicu;
- stara se o imovini koju koristi mjesna zajednica;
- informiše građane o vršenju poslova u Mjesnoj zajednici i aktivnostima Opštine, organizuje održavanje javnih tribina i drugih javnih skupova;
- ostvaruje saradnju sa organima lokalne uprave i javnim službama o pitanjima iz svoje nadležnosti;
- ostvaruje saradnju sa odbornicima izabranim sa područja mjesne zajednice i inicira rješavanje određenih pitanja;
- predlaže kandidate za članove radnih tijela Opštine i drugih tijela u skladu sa odlukama o njihovom osnivanju;
- podnosi zboru građana godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju najkasnije do kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu i iste dostavlja organima lokalne uprave nadležnim za poslove mjesnih zajednica i finansije;
- donosi Poslovnik o radu Savjeta kojim se uređuje način rada i odlučivanja Savjeta i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Predsjednik Savjeta Mjesne zajednice

Predsjednik Savjeta **predstavlja Savjet mjesne zajednice**, organizuje njegov rad, saziva i predsjedava sjednicom Savjeta, predlaže dnevni red, stara se o javnosti rada, potpisuje akte koje donosi Savjet, odgovoran je za upotrebu i čuvanje pečata i vrši druge poslove u skladu sa ovom odlukom.

Zamjenik predsjednika Savjeta pomaže predsjedniku u vršenju poslova i zamjenjuje ga u slučaju odsustva.

Funkcija predsjednika i članova Savjeta mjesne zajednice, zamjenika predsjednika Savjeta, predsjednika i članova nadzornog odobra je volonterska.

Odlučivanje

Sjednica Savjeta mjesne zajednice može se održati ako je prisutna većina ukupnog broja članova Savjeta.

Savjet donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova Savjeta.

Način zakazivanja, održavanja sjednica i glasanja, način i mjesto objavljivanja obavještenja i odluka kao i druga pitanja od značaja za rad Savjeta uređuju se Poslovníkom o radu Savjeta.

Savjet mjesne zajednice može formirati radna tijela radi realizacije određenih poslova ili razmatranja pojedinih pitanja iz nadležnosti mjesne zajednice.

Sastav radnih tijela, nadležnost i poslovi, utvrđuju se aktom o osnivanju radnog tijela.

Rad organa mjesne zajednice je javan.

Javnost rada obezbjeđuje se isticanjem obavještenja i opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana, na oglasnoj tabli odnosno oglasnom prostoru mjesne zajednice.

Nadzorni odbor mjesne zajednice

Mjesna zajednica ima Nadzorni odbor koji čine predsjednik i dva člana, koji građani biraju na zboru građana mjesne zajednice, na vrijeme od četiri godine. Mandat Nadzornom odboru traje koliko i mandat Savjetu mjesne zajednice.

Nadležnost Nadzornog odbora:

- vrši nadzor nad korišćenjem sredstava mjesne zajednice;
- razmatra Izvještaj o finansijskom poslovanju mjesne zajednice i na isti daje mišljenje;
- vrši i druge poslove koje mu povjeri zbor građana.

Zbor građana mjesne zajednice razriješava Nadzorni odbor u slučaju neobavljanja poslova i bira novi odbor u roku od 30 dana od dana razrješenja

O namjenskoj upotrebi sredstava nadležni organ za poslove finansija, jednom godišnje informiše savjet, zbor građana i Skupštinu Opštine.

Saradnja

Mjesna zajednica ostvaruje saradnju sa organima lokalne uprave, javnim službama i drugim subjektima i aktivno učestvuje u postupku javne rasprave pri donošenju programa razvoja opštine i drugih opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana.

Mjesna zajednica ostvaruje saradnju sa organima lokalne uprave nadležnim za komunalne poslove i daje predloge, sugestije i mišljenja u cilju potpunijeg i efikasnijeg obezbjeđivanja komunalnog reda od značaja za mjesnu zajednicu.

Institucionalni okvir

Odluka o mjesnim zajednicama Opštine Bijelo Polje , koja je stupila na snagu 03.05. 2024. godine, članom 65 propisano je da mjesne zajednice koje su obrazovane po dosadašnjim propisima i njihovi organi nastavljaju sa radom do izbora novih organa mjesne zajednice.

U vrijeme pisanja ove Analize još uvijek nijesu izabrani novi organi mjesnih zajednica za teritoriju Opštine Bijelo Polje već su nastavili sa radom ranije izabrani Savjeti mjesni zajednica. Od strane zaposlenih u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu Opštine Bijelo Polje obaviješteni smo da je u toku postupak formiranja novih mjesnih zajednica.

Na području opštine Bijelo Polje postoji 40 mjesnih zajednica, koje su formirane u skladu sa Odlukom o mjesnim zajednicama ("Službeni list CG-Opštinski propisi", br. 05/13) i to:

(MZ-„DOBRAKOVO“, MZ-„BISTRICA“, MZ-„GODIJEVO, MZ-„RASOVO, MZ-„RAVNA RIJEKA, MZ-„LOZNA“ ,MZ-„POTKRAJCI, MZ-„GALICA, MZ-„PAVINO POLJE“, MZ-„KOVREN“, MZ-„NEDAKUSI“, MZ-„OMAŠEVO“, MZ-„PRIJELOZI“, MZ-„CEROVO“, MZ-„RAKONJE“, MZ-„KUKULJE“, MZ-„LOZNICE“ MZ-„OBROV“, MZ-„GUBAVAČ“, MZ-„KORITA“, MZ-„CRHALJ“, MZ-„MEDANOVIĆI“, MZ-„PRUŠKA“, MZ-„GODUŠA“, MZ-„ZATON“, MZ-„CENTAR GRADA, MZ-„BRZAVA“, MZ-„NIKOLJAC“, MZ-„LAHOLO“, MZ-„GORNJI GRAD“, MZ-„IVANJE“, MZ-„GRAB-KIČAVA“, MZ-„BABIĆA BRIJEG“, MZ-„KANJE“, MZ-„ NJEGNJEVO“, MZ-„ČEOČE“, MZ-„LIPNICA“, MZ-„SUTIVAN“, MZ-„ĆUKOVAC-RIJEKA“, MZ-„POTRK“, MZ-„LJEŠNICA“

Valja napomenuti da su Savjeti Mjesnih zajednica i predsjednici Savjeta , nastavili su sa radom do izbora novih savjeta i predsjednika.

Sekretarijat za lokalnu samoupravu, u skladu sa Odlukom o organizaciji i načinu rada Opštine Bijelo Polje ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 016/19 od 18.04.2019, 025/19 od 28.06.2019), nadležan je, između ostalog, za :

- praćenje i sprovođenje zakona iz oblasti sistema lokalne samouprave;
- izradu i sprovođenje propisa koji se odnose na sistem lokalne samouprave, organizaciju lokalne uprave i drugih propisa;
- izradu i sprovođenje propisa o mjesnim zajednicama; postupak u vezi sa osnivanjem i radom mjesnih zajednica; vršenje stručnih i organizacionih poslova u vezi izbora organa mjesnih zajednica, koordiniranje njihovim radom; pružanje stručne i tehničke pomoći organima mjesne zajednice u vezi organizovanja i sprovođenja neposrednih oblika izjašnjavanja i odlučivanja građana (inicijativa, građanska inicijativa, zbor građana i referendum);
- vođenje registra mjesnih zajednica i druge stručne i administrativno tehničke poslove vezane za rad mjesnih zajednica.
- izradu propisa o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, saradnju sa nevladinim organizacijama, učešću predstavnika građana i NVO-a u radu Skupštine

ANKETA „ AKTIVNI GRAĐANI, POVEZANA ZAJEDNICA“

U „ AKTIVNI GRAĐANI, POVEZANA ZAJEDNICA“

IZVJEŠTAJ O RELIZOVANOJ ANKETI „STEPENU POZNAVANJA MEHANIZAMA KOJI STOJE NA RASPOLAGANJU GRAĐANIMA U PROCESU DONOŠENJA ODLUKA I FUNKCIONISANJU MJESNIH ZAJEDNICA“

Projektni tim je tokom septembra i oktobra mjeseca 2024. realizovao anketu među građanima iz pet Mjesnih zajednica na teritoriji opštine Bijelo Polje o stepenu poznavanja mehanizmima koji stoje na raspolaganju građanima u procesu donošenja odluka i funkcionisanju Mjesnih zajednica“

Za Anketu je korišćen posebno kreiran upitnik sa 26 kratkih i jednostavnih pitanja, zatvorenog tipa sa pretežno ponuđenim odgovorima i malim brojem otvorenih pitanja koja zahtijevaju komentare.

Upitnik sadrži i demografska pitanja koji se odnose na podatke o starosnoj, rodnoj, obrazovnoj i radno statusnoj strukturi.

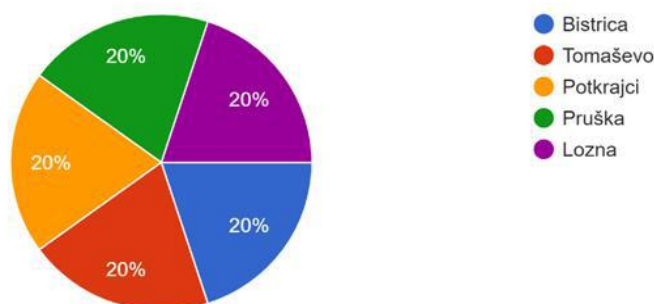
Upitnik je anonimn, čime se, vjerujemo, postigao veći kredibilitet i kvalitet .Ovako kreiran upitnik imao je za cilj anketiranje po 20 građana/ki iz pet (5) Mjesnih zajednica. Pored demografskih pitanja, upitnik je sadržao i teme vezane za funkcionisanje Mjesnih zajednica i mehanizme koji su na raspolaganju građanima/ki, a koji mogu doprinijeti unapređenju rada MZ i povećanje građanskog aktivizma.

Cilj sprovođenja Ankete je da se ispita mišljenje građana o:

- oblastima koje su, po njihovom mišljenju, od najveće važnosti za poboljšanje rada MZ i
- pronalaženje novih mehanizama za veće učešće građana u donošenju odluka na lokalnom nivou.

Anketom je obuhvaćeno 5 mjesnih zajednica koje su prikazane u okviru grafikona:

Mjesna zajednica
100 одговора

Grafikon 1: Na osnovu prikazanog grafikona, odgovore je dalo ukupno 100 ispitanika, ravnomjerno raspoređenih iz pet različitih Mjesnih zajednica:

- **Bistrica**
- **Tomaševo**
- **Potkrajci**
- **Pruška**
- **Lozna**

Svaka Mjesna zajednica učestvovala je s jednakim učešćem od 20% odgovora, što ukazuje na uravnotežen uzorak koji omogućava reprezentativno sagledavanje mišljenja građana iz različitih područja.

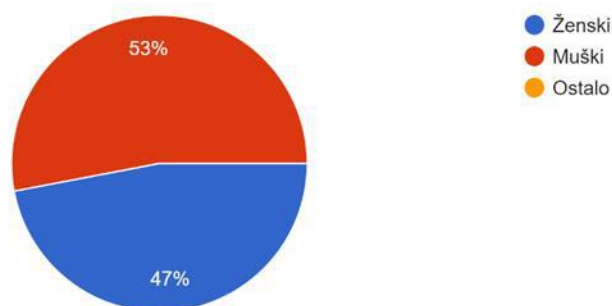
Anketa je fokusirana na ključne teme koje mogu unaprijediti rad Mjesnih zajednica i osigurati aktivnije uključivanje građana u lokalne procese odlučivanja.

Ovakva ravnomjerna zastupljenost omogućava jednak glas svih Mjesnih zajednica i pruža uravnotežen uvid u stavove i potrebe građana. Cilj ovakve distribucije bio je osigurati reprezentativnost rezultata ankete kako bi se dobila precizna i pouzdana slika o prioritetima i mehanizmima za poboljšanje rada Mjesnih zajednica.

Grafikon takođe pokazuje metodološki pristup koji je korišćen u istraživanju svaka Mjesna zajednica ima jednaku težinu u analizi, čime se izbjegava dominacija jedne ili više zajednica i omogućava pravedan prikaz svih perspektiva. To je od posebne važnosti za planiranje budućih aktivnosti i uvođenje promjena koje će podjednako obuhvatiti sve građane i njihova mišljenja.

2. Molimo Vas da označite svoj rod

100 одговора

Prikazani grafikon u obliku tortnog dijagrama predstavlja odgovore na pitanje o rodu ispitanika. Ukupno je 100 ispitanika odgovorilo na ovo pitanje, a rezultati pokazuju sljedeću raspodjelu:

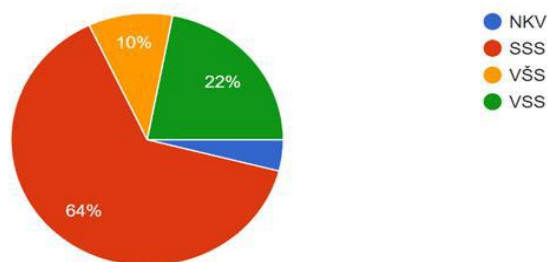
- **Muški rod:** 53% ispitanika
- **Ženski rod:** 47% ispitanika
- **Ostalo:** 0% (nije zabilježeno)

Ovaj rezultat ukazuje na blagu prednost muškaraca u anketnom uzorku, dok su žene takođe značajno zastupljene sa gotovo jednakim učešćem. Nedostatak odgovora u kategoriji "Ostalo" može značiti da nije bilo ispitanika koji se identifikuju izvan binarnog rodnog sistema ili da je ova opcija možda bila manje relevantna za učesnike ankete.

Ovakva distribucija omogućava uvid u rodnu strukturu ispitanika i osigurava osnovu za analizu potencijalnih razlika u percepcijama i stavovima između muškaraca i žena u kontekstu rada Mjesnih zajednica i njihove participacije u procesima donošenja odluka.

3. Molimo Vas da označite Vaše obrazovanje

100 одговора

Prikazani grafikon predstavlja nivo obrazovanja ispitanika. Ukupno je 100 ispitanika odgovorilo na ovo pitanje, a rezultati su prikazani u procentima:

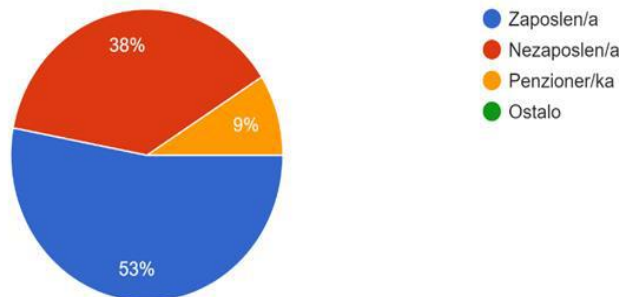
- **NKV (nekvalifikovani):** 4%
- **SSS (srednja stručna sprema):** 64%
- **VŠS (viša stručna sprema):** 10%
- **VSS (visoka stručna sprema):** 22%

Najveći procenat ispitanika ima srednju stručnu spremu (64%), što ukazuje na to da većina anketiranih pripada ovoj obrazovnoj kategoriji. Ispitanici sa visokom stručnom spremom čine 22%, dok 10% ima višu stručnu spremu. Nekvalifikovani ispitanici (NKV) čine najmanju grupu sa 4%.

Ova distribucija obrazovnih kategorija omogućava analizu stavova i mišljenja građana iz različitih obrazovnih nivoa, što može biti značajno za razumijevanje njihovih prioriteta i percepcije u vezi sa funkcionisanjem Mjesnih zajednica i njihovim unapređenjem. Visoko obrazovani ispitanici mogu ponuditi specifične uvide i preporuke, dok dominantna grupa sa srednjom stručnom spremom predstavlja najveći dio populacije i daje reprezentativnu sliku lokalnih zajednica.

4. Molimo Vas da označite Vaš radni status

100 одговора

Grafikon prikazuje radni status ispitanika . Ukupno je 100 ispitanika odgovorilo na ovo pitanje, a rezultati su sljedeći:

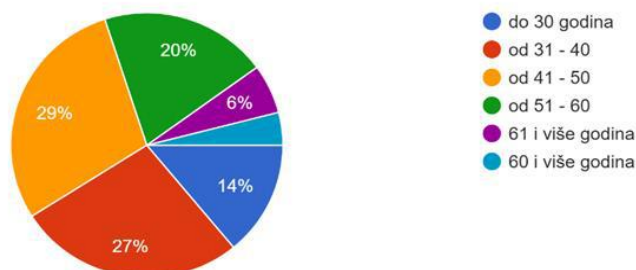
- **Zaposlen/a:** 53%
- **Nezaposlen/a:** 38%
- **Penzioner/ka:** 9%
- **Ostalo:** 0%

Većina ispitanika (53%) je zaposlena, što ukazuje na dominaciju radno aktivnog stanovništva u uzorku. Nezaposleni čine značajnu grupu sa 38%, što naglašava prisustvo određenog nivoa nezaposlenosti u lokalnim zajednicama. Penzioneri/ke su zastupljeni sa 9%, dok nije bilo odgovora u kategoriji "Ostalo".

Ova raspodjela omogućava uvid u različite radne statuse ispitanika i potencijalno različite perspektive koje ove grupe donose u pogledu funkcionisanja Mjesnih zajednica. Na primjer, zaposleni ispitanici mogu imati specifične stavove o potrebama i prioritetima koji se odnose na usklađivanje rada Mjesnih zajednica sa svakodnevnim obavezama, dok nezaposleni i penzioneri mogu pružiti drugačije uvide, usmjerene na veće uključivanje i podršku za ranjivije grupe.

1. Molimo Vas da označite kojoj starosnoj grupi pripadate

100 одговора

Grafikon prikazuje raspodjelu ispitanika prema starosnim grupama. Ukupno je 100 ispitanika učestvovalo, a rezultati su raspoređeni na sljedeći način:

- **Do 30 godina:** 14%

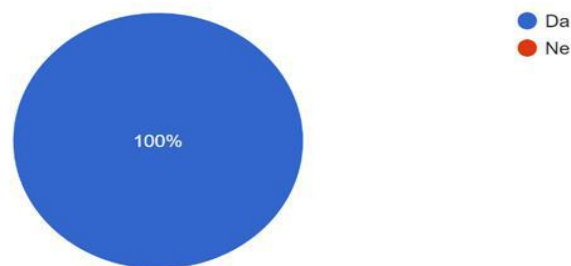
- **Od 31 do 40 godina:** 27%
- **Od 41 do 50 godina:** 29%
- **Od 51 do 60 godina:** 20%
- **61 i više godina:** 6%

Najveći procenat ispitanika (29%) pripada starosnoj grupi od 41 do 50 godina, dok grupa od 31 do 40 godina čini 27% uzorka. Ove dvije starosne kategorije zajedno predstavljaju većinu ispitanika, što ukazuje na dominaciju radno aktivnog stanovništva srednjih godina u uzorku. Ispitanici starosti između 51 i 60 godina čine 20%, dok mlađi od 30 godina čine 14% uzorka. Najmanje zastupljena grupa su ispitanici stariji od 61 godine, sa 6%.

Ova raspodjela omogućava analizu mišljenja različitih starosnih kategorija, pri čemu se uočava da su najveći dio uzorka činili ispitanici u radno aktivnom i produktivnom periodu života. To može biti značajno za razumijevanje stavova i potreba u vezi sa funkcionisanjem Mjesnih zajednica, budući da različite starosne grupe mogu imati različite prioritete i perspektive.

5. Da li znate kojoj Mjesnoj zajednici pripadate?

100 одговора

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate kojoj Mjesnoj zajednici pripadate?"

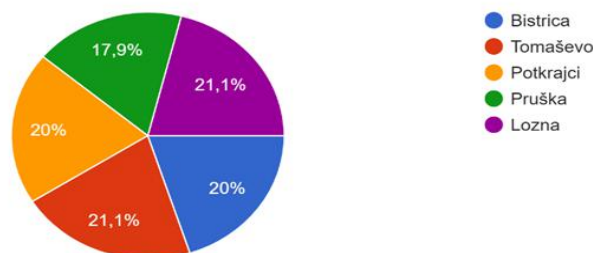
Rezultati su sljedeći:

- **Da:** 100%
- **Ne:** 0%

Svi ispitanici (100%) su odgovorili da znaju kojoj Mjesnoj zajednici pripadaju. Ovaj rezultat ukazuje na visok nivo svijesti građana o pripadnosti svojoj Mjesnoj zajednici, što je značajno za sprovođenje anketa i inicijativa koje se oslanjaju na aktivno učešće građana.

Ovakva potpuna svijest omogućava preciznije rezultate istraživanja jer se ispitanici mogu relevantno izjasniti o pitanjima koja se tiču rada i funkcionisanja njihovih Mjesnih zajednica, kao i potencijalnih unapređenja i inicijativa.

6. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje Da, molimo Vas da navedete kojoj MZ pripadate
95 одговора

Ovaj grafikon je u relaciji sa prethodnim, naime prikazuje raspodjelu odgovora na pitanje: "Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje 'Da', molimo Vas da navedete kojoj Mjesnoj zajednici pripadate." Od ukupno 95 odgovora, rezultati su ravnomjerno raspoređeni među pet Mjesnih zajednica:

Bistrica: 20%

Tomaševo: 21,1%

Potkrajci: 20%

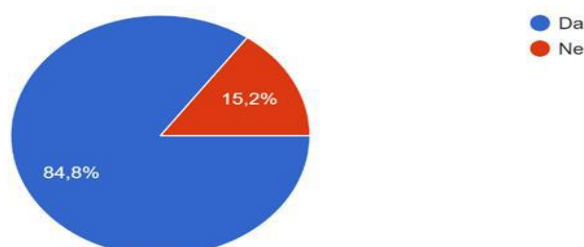
Pruška: 17,9%

Lozna: 21,1%

Rezultati pokazuju blago ujednačenu raspodjelu ispitanika po mjesnim zajednicama, pri čemu Tomaševo i Lozna imaju neznatno veću zastupljenost (po 21,1%), dok Pruška ima najmanju (17,9%). Ova razlika može biti rezultat broja ispitanika koji su odgovorili na ovo pitanje i njihovog geografsko-lokalnog identiteta.

Ovaj grafikon omogućava detaljniji uvid u strukturu uzorka i pripadnost ispitanika određenim mjesnim zajednicama, što je korisno za analizu njihovih specifičnih stavova i potreba u vezi sa radom Mjesnih zajednica i lokalnom participacijom. Povezanost sa prethodnim pitanjem osigurava da su odgovori relevantni i odnose se na stvarne pripadnike ovih zajednica.

7. Da li znate gdje se nalaze prostorije vaše MZ?
99 одговора

Grafikon br. 7 prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate gdje se nalaze prostorije vaše Mjesne zajednice?" Ukupno je odgovorilo 99 ispitanika, a rezultati su sljedeći:

- **Da:** 84,8% ispitanika

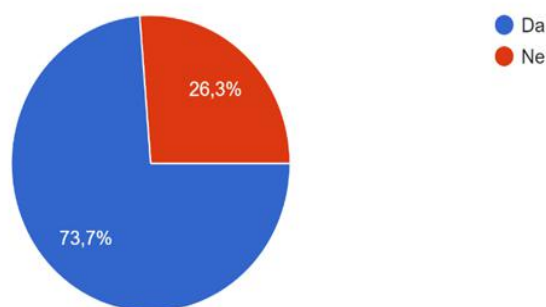
- **Ne:** 15,2% ispitanika

Većina ispitanika (84,8%) zna gdje se nalaze prostorije njihove Mjesne zajednice, što ukazuje na dobar nivo informisanosti građana o fizičkoj lokaciji institucije koja predstavlja njihovu zajednicu. S druge strane, manji procenat (15,2%) ispitanika nije upoznat s tim informacijama, što može ukazivati na potrebu za boljom komunikacijom ili vidljivijim označavanjem prostora Mjesnih zajednica.

Ova informacija je značajna jer pokazuje koliko su građani povezani sa svojom mjesnom zajednicom i koliko je pristup tim prostorijama važan za njihovo učešće u lokalnim aktivnostima i procesima donošenja odluka. Povećanje svijesti i dostupnosti informacija o lokacijama Mjesnih zajednica moglo bi dodatno podstaći građansku participaciju i uključivanje u rad Mjesnih zajednica.

8. Da li znate koje je radno vrijeme u vašoj MZ?

99 одговора

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate koje je radno vrijeme u vašoj Mjesnoj zajednici?" Ukupno je 99 ispitanika učestvovalo, a rezultati su sljedeći:

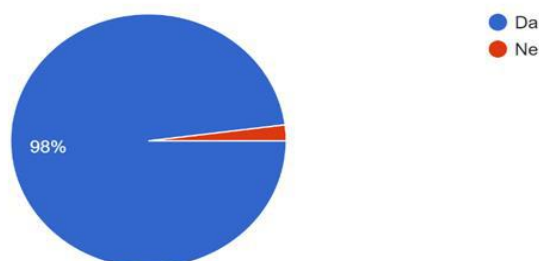
- **Da:** 73,7% ispitanika
- **Ne:** 26,3% ispitanika

Većina ispitanika (73,7%) je informisana o radnom vremenu svoje Mjesne zajednice, što ukazuje na dobru dostupnost informacija za većinu građana. Međutim, značajan dio ispitanika (26,3%) ne zna radno vrijeme, što može predstavljati prepreku za korišćenje usluga i ostvarivanje interakcije sa mjesnom zajednicom.

Ova statistika sugeriše da postoji potreba za unapređenjem informisanja građana, bilo kroz bolje komuniciranje radnog vremena putem vidljivih obavještenja, online platformi ili putem lokalnih medija. Poznavanje radnog vremena može poboljšati angažovanost građana i omogućiti lakši pristup uslugama i podršci koju pružaju Mjesne zajednice.

9. Da li znate ko je predsjednik vaše MZ?

99 одговора

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate ko je predsjednik vaše Mjesne zajednice?" Na pitanje je odgovorilo 99 ispitanika, a rezultati su sljedeći:

- **Da:** 98% ispitanika
- **Ne:** 2% ispitanika

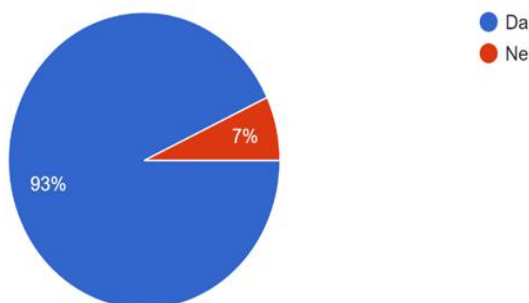
Ovaj rezultat pokazuje da velika većina ispitanika (98%) zna ko je predsjednik njihove Mjesne zajednice, što ukazuje na visok nivo informisanosti građana o ključnim predstavnicima i liderima u njihovim zajednicama.

Ova informisanost može biti rezultat dobre komunikacije između predsjednika Mjesnih zajednica i građana, kao i redovnih interakcija ili dostupnosti informacija o lokalnim liderima. Manji procenat (2%) koji nije upoznat sa ovim informacijama ukazuje na potrebu dodatnog informisanja građana, posebno onih koji možda nemaju čestu interakciju sa lokalnim vlastima.

Visok nivo svijesti o predsjednicima Mjesnih zajednica može pozitivno uticati na saradnju i participaciju građana u radu Mjesnih zajednica, kao i na jačanje povjerenja i angažovanosti u lokalnim inicijativama.

10. Da li znate kako se možete obratiti MZ?

100 одговора

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate kako se možete obratiti Mjesnoj zajednici (MZ)?" Na ovo pitanje je odgovorilo 100 ispitanika, a rezultati su sljedeći:

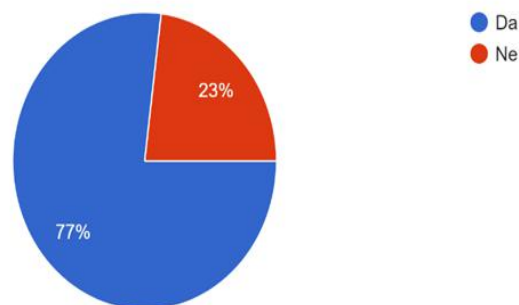
- **Da:** 93% ispitanika
- **Ne:** 7% ispitanika

Velika većina ispitanika (93%) zna kako se može obratiti svojoj Mjesnoj zajednici, što ukazuje na visok nivo informisanosti građana o kanalima komunikacije sa lokalnom upravom. Ovo može biti rezultat dobre organizacije i transparentnosti Mjesnih zajednica u komunikaciji s građanima.

S druge strane, 7% ispitanika nije upoznato sa načinom na koji mogu kontaktirati mjesnu zajednicu, što ukazuje na potrebu za dodatnim naporima u edukaciji i obezbjeđivanju pristupačnih informacija o načinima komunikacije.

Ovi rezultati pokazuju da, iako postoji visok nivo svijesti, postoji prostor za unapređenje kako bi se osiguralo da svi građani imaju jednaku mogućnost da kontaktiraju mjesnu zajednicu i koriste njene usluge. To može uključivati jasnije informacije putem oglasa, društvenih mreža ili direktne komunikacije sa građanima.

11. Da li ste se obraćali vašoj mjesnoj zajednici?
100 одговора

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li ste se obraćali vašoj Mjesnoj zajednici?" Na ovo pitanje je odgovorilo 100 ispitanika, a rezultati su sljedeći:

Da: 77% ispitanika

Ne: 23% ispitanika

Većina ispitanika (77%) navodi da su se obraćali svojoj Mjesnoj zajednici, što ukazuje na relativno visok nivo interakcije građana sa ovom institucijom. Ovo može biti pokazatelj aktivne uloge Mjesnih zajednica u rješavanju lokalnih pitanja i potreba građana.

S druge strane, 23% ispitanika nikada se nije obratilo svojoj Mjesnoj zajednici, što može ukazivati na nedostatak potrebe, povjerenja, ili informacija o tome kako Mjesna zajednica može pomoći. Ovo otvara prostor za dalje unapređenje rada Mjesnih zajednica kako bi se podstaklo veće angažovanje svih građana.

Ovi podaci ukazuju na važnost daljeg jačanja povjerenja i komunikacije između građana i Mjesnih zajednica, kroz bolju informisanost i vidljivost uloge i funkcija koje Mjesne zajednice imaju u lokalnim zajednicama.

12.a Ukoliko je na prethodno pitanje Vaš odgovor Da, navedite koji je bio razlog

Razlozi obraćanja Mjesnoj zajednici

Na osnovu 66 odgovora ispitanika koji su se obratili Mjesnoj zajednici, izdvojeni su sljedeći razlozi:

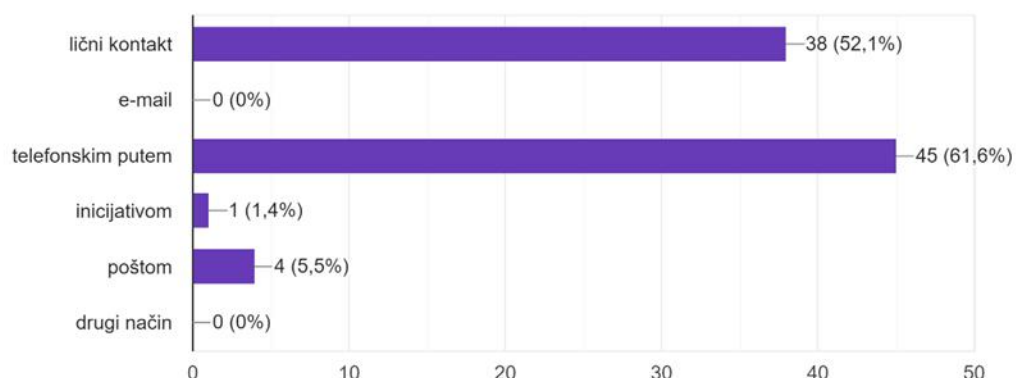
1. **Administrativne potrebe** (20 odgovora)

- Dobijanje potvrda i uvjerenja (npr. potvrda o preseljenju, potvrda za poljoprivredu, uvjerenje o kućnoj zajednici).
 - Izdavanje različitih dokumenata.
- 2. Infrastrukturni problemi (25 odgovora)**
- Rješavanje problema sa putnom infrastrukturom (npr. nasipanje puteva, sanacija lokalnih puteva, pomoć za asfaltiranje ulice, čišćenje i uređenje puteva).
 - Rješavanje problema sa saobraćajem (npr. ulica Voja Lješnjaka, problem nepropisnog parkiranja vozila).
 - Izgradnja kamenoloma u mjestu Podi.
- 3. Komunalni problemi (12 odgovora)**
- Vodovod i problemi sa strujom.
 - Rasvjeta i postavljanje usporivača brzine.
 - Rješavanje problema pasa lotalica.
- 4. Društvene i socijalne potrebe (5 odgovora)**
- Pomoć u namirnicama.
 - Pitanja vezana za zaposlenje.
- 5. Ostali razlozi (4 odgovora)**
- Rješavanje infrastrukturnih i komunalnih pitanja na lokalnom nivou.

Zaključak

Većina razloga za obraćanje Mjesnoj zajednici odnosi se na konkretne infrastrukturne, komunalne i administrativne potrebe građana. Od 66 odgovora, najviše ih se odnosi na infrastrukturne probleme (25 odgovora), što pokazuje da građani Mjesne zajednice vide kao ključnu tačku za rješavanje svakodnevnih problema. Ovo ukazuje na značaj Mjesnih zajednica u lokalnim zajednicama i potrebu za daljim jačanjem njihove uloge u pružanju podrške građanima.

12.b Ukoliko je na prethodno pitanje Vaš odgovor Da, navedite koji je bio način Vašeg obraćanja?
73 odgovora

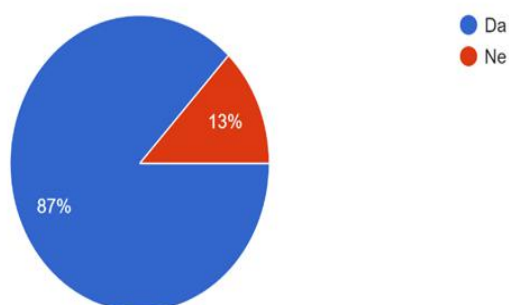
Grafikon prikazuje načine na koje su se ispitanici obratili Mjesnoj zajednici, na osnovu 73 odgovora ispitanika koji su naveli da su se obraćali. Rezultati su sljedeći:

1. **Telefonskim putem:** 45 odgovora (61,6%)
 - Najčešći način obraćanja Mjesnoj zajednici, što ukazuje na to da građani preferiraju brz i jednostavan način komunikacije.
2. **Lični kontakt:** 38 odgovora (52,1%)
 - Lični kontakt je takođe čest način obraćanja, što ukazuje na značaj direktne interakcije građana sa predstavnicima Mjesne zajednice.
3. **Poštom:** 4 odgovora (5,5%)
 - Ovaj način obraćanja je znatno manje zastupljen, vjerovatno zbog sporosti i manje pogodnosti ovog metoda.
4. **Inicijativom:** 1 odgovor (1,4%)
 - Manji broj ispitanika se odlučio za obraćanje putem inicijativa, što može ukazivati na nedovoljnu dostupnost ili informisanost o ovom načinu komunikacije.
5. **E-mail:** 0 odgovora (0%)
 - Niko od ispitanika nije koristio e-mail za obraćanje Mjesnoj zajednici, što može ukazivati na nedostatak digitalne komunikacije ili nepovjerenje u efikasnost ovog metoda.
6. **Drugi način:** 0 odgovora (0%)
 - Nisu navedeni alternativni načini komunikacije.

Zaključak

Većina ispitanika preferira direktne i brze načine komunikacije, kao što su telefonski pozivi i lični kontakt, dok su elektronski i poštanski oblici komunikacije znatno manje zastupljeni. Ovi rezultati ukazuju na potrebu za unapređenjem digitalnih kanala komunikacije, poput e-maila, kako bi se građanima omogućio još lakši pristup mjesnim zajednicama, posebno za one koji nemaju mogućnost ličnog kontakta.

13. Da li znate kako se biraju predstavnici u organima mjesne zajednice (predsjednik i savjet)?
100 odgovora

Grafikon prikazuje odgovore na pitanje: "Da li znate kako se biraju predstavnici u organima Mjesne zajednice (predsjednik i savjet)?" Na ovo pitanje je odgovorilo 100 ispitanika, a rezultati su sljedeći:

- **Da:** 87% ispitanika

- **Ne:** 13% ispitanika

Analiza rezultata:

Većina ispitanika (87%) zna kako se biraju predstavnici u organima Mjesne zajednice, što ukazuje na visok nivo informisanosti o procesima donošenja odluka i izborima u mjesnim zajednicama. Ovo je pozitivan pokazatelj angažovanosti i svijesti građana o lokalnim strukturama upravljanja.

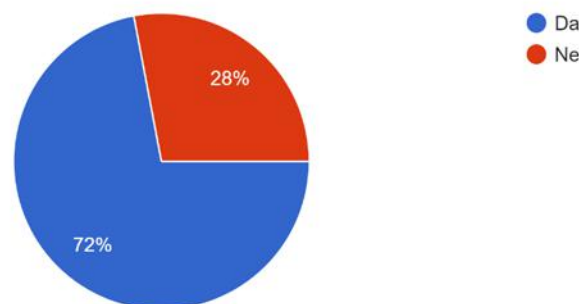
Manji procenat ispitanika (13%) nije upoznat s ovim procesom, što može ukazivati na potrebu za dodatnim informisanjem građana o procedurama izbora i uloge predstavnika Mjesne zajednice (predsjednika i savjeta).

Zaključak:

Rezultati ukazuju na to da su građani uglavnom informisani o načinima izbora predstavnika Mjesne zajednice, što može doprineti većem povjerenju i učešću u lokalnim demokratskim procesima. Ipak, potrebno je dodatno edukovati preostalih 13% građana, kako bi svi imali jednak pristup informacijama i mogućnost učešća u odlučivanju.

14. Da li ste učestvovali u izboru organa vaše mjesne zajednice?

100 одговора

Grafikon 14: "Da li ste učestvovali u izboru organa vaše Mjesne zajednice?"

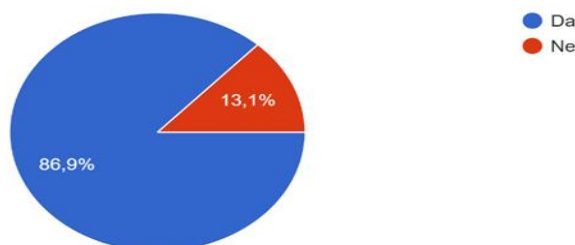
- **Da:** 72% ispitanika
- **Ne:** 28% ispitanika
-

Образложение:

Većina ispitanika (72%) je učestvovala u izboru organa svoje Mjesne zajednice, što ukazuje na relativno visok nivo građanske participacije u lokalnim izborima. Međutim, 28% ispitanika nije učestvovalo, što može biti posljedica nedovoljne informisanosti, manjka interesa ili otežanog pristupa informacijama o izborima. Postoji potreba za dodatnom edukacijom i motivacijom građana kako bi se povećalo učešće.

15. Da li ste informisani o vašem pravu da učestvujete u izboru organa MZ (da birate i budete birani)?

99 одговора

Grafikon 15: "Da li ste informisani o vašem pravu da učestvujete u izboru organa MZ (da birate i budete birani)?"

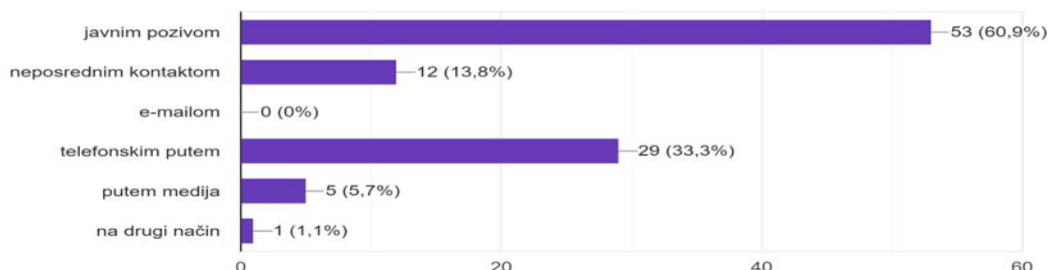
- **Da:** 86,9% ispitanika
- **Ne:** 13,1% ispitanika

Образложење:

Visok procenat ispitanika (86,9%) je informisan o svom pravu da učestvuje u izboru organa Mjesne zajednice, što ukazuje na dobro širenje informacija o pravima građana u lokalnim zajednicama. Ipak, 13,1% građana nije upoznato sa ovim pravom, što ukazuje na potrebu za dodatnim informisanjem kako bi se osigurala jednakost u pristupu informacijama.

16. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje Da, navedite na koji način ste obaviješteni?

87 одговора

16: Na koji način ste obaviješteni o svom pravu?

Na osnovu 87 odgovora ispitanika, izdvojeni su sljedeći načini obavještanja:

1. **Javnim pozivom:** 53 odgovora (60,9%)
 - Većina ispitanika je saznala za svoja prava putem javnih poziva, što ukazuje na efikasnost ovog kanala komunikacije.
2. **Telefonskim putem:** 29 odgovora (33,3%)
 - Telefonski pozivi su drugi najčešći način obavještanja, što pokazuje da direktan kontakt sa građanima igra važnu ulogu.
3. **Neposrednim kontaktom:** 12 odgovora (13,8%)
 - Lični kontakt sa predstavnicima Mjesne zajednice je takođe značajan način informisanja, iako manje korišćen u poređenju sa javnim pozivima.

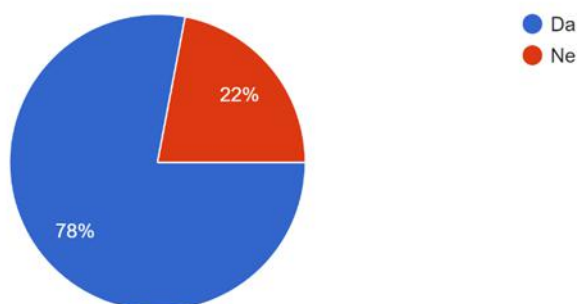
4. **Putem medija:** 5 odgovora (5,7%)
 - Mali broj ispitanika je informisan putem medija, što ukazuje na prostor za unapređenje korišćenja ovog kanala komunikacije.
5. **Na drugi način:** 1 odgovor (1,1%)
 - Manji broj ispitanika je naveo alternativne načine obavještanja.
6. **E-mail:** 0 odgovora (0%)
 - Nijedan ispitanik nije obaviješten putem e-maila, što ukazuje na neiskorišćen potencijal digitalnih kanala komunikacije.
 -

Zaključak

Javni pozivi (60,9%) i telefonski kontakt (33,3%) su najefikasniji načini obavještanja građana o njihovim pravima. Međutim, mali procenat korišćenja medija (5,7%) i potpuno odsustvo e-mail komunikacije (0%) ukazuju na potrebu za modernizacijom i proširenjem komunikacijskih kanala, kako bi se obuhvatio veći broj građana, posebno onih koji preferiraju digitalne metode obavještanja.

17. Da li ste upoznati sa pravima koje možete ostvariti u vašoj mjesnoj zajednici?

100 одговора

Grafikon 17: "Da li ste upoznati sa pravima koja možete ostvariti u vašoj Mjesnoj zajednici?"

- **Da:** 78% ispitanika
- **Ne:** 22% ispitanika

Образложење:

Većina ispitanika (78%) je upoznata sa pravima koja mogu ostvariti u svojoj Mjesnoj zajednici, što je pozitivan pokazatelj informisanosti građana. Međutim, 22% građana nije upoznato sa ovim pravima, što ukazuje na potrebu za dodatnom edukacijom i boljim informisanjem građana kako bi se osiguralo da svi imaju jednaku mogućnost ostvarivanja svojih prava u lokalnim zajednicama.

18. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje Da, navedite primjer

Na osnovu 73 odgovora ispitanika, izdvojeni su sljedeći primjeri prava i aktivnosti povezanih sa mjesnom zajednicom:

1. Administrativne usluge i zahtjevi

- Pomoć u ostvarivanju kontakta sa lokalnom upravom.
- Dobijanje potvrda i podnošenje zahtjeva.
- Statut Mjesne zajednice.
- Prava koja se tiču građana i ostvarivanja interesa preko nadležnih organa.
-

2. Učešće u izborima i donošenju odluka

- Biranjem Savjeta Mjesne zajednice (MZ).
- Pravo da biram i budem biran.
- Učešće u zborovima građana i donošenju odluka od značaja za MZ.
- Davanje prijedloga za program i plan razvoja opštine i MZ.
-

3. Pristup uslugama i rješavanje problema

- Korišćenje usluga MZ za dobrobit naselja.
- Rješavanje problema u MZ, poput funkcionisanja rasvjete.
- Pomoć u realizaciji inicijativa i projekata.
- Učešće u inicijativama prema Savjetu MZ.
-

4. Prava na projekte i razvoj

- Aplikiranje za biznis projekte i saradnja sa lokalnom samoupravom.
- Davanje prijedloga i realizacija projekata od značaja za MZ i opštinu.
-

2. Opšti primjeri prava

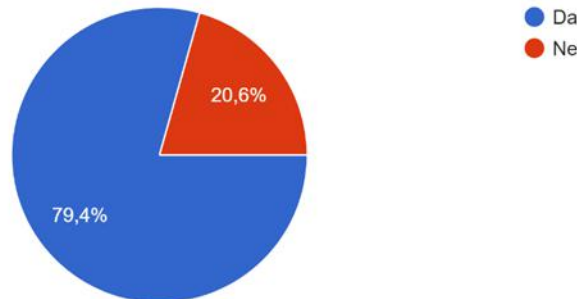
- Imamo pravo da se obratimo za sve što je za dobrobit naselja.
- Prava koja mi pripadaju kod ostvarivanja interesa putem MZ.
- Sva prava koja se odnose na građane i njihove potrebe.

Zaključak

Odgovori ispitanika pokazuju širok spektar aktivnosti i prava povezanih sa mjesnom zajednicom, od osnovnih administrativnih usluga i učešća u izborima do prava na inicijative i razvojne projekte. Građani prepoznaju MZ kao ključnu tačku za rješavanje lokalnih problema, ostvarivanje prava i participaciju u zajedničkim aktivnostima, što ukazuje na značajnu ulogu ovih institucija u svakodnevnom životu zajednice.⁴⁰

19. Da li ste informisani o javnim pozivima, anketama, javnim raspravama i drugim aktivnostima koje sprovodi vaša mjesna zajednica?

97 одговора

Grafikon 19: "Da li ste informisani o javnim pozivima, anketama, javnim raspravama i drugim aktivnostima koje sprovodi vaša mjesna zajednica?"

- **Da:** 79,4% ispitanika
- **Ne:** 20,6% ispitanika

Образложење:

Većina ispitanika (79,4%) navodi da su informisani o javnim pozivima, anketama, javnim raspravama i drugim aktivnostima koje organizuje njihova mjesna zajednica. Ovo ukazuje na relativno visok nivo komunikacije između Mjesnih zajednica i građana, što je pozitivan pokazatelj.

Međutim, 20,6% ispitanika nije informisano o ovim aktivnostima, što ukazuje na prostor za poboljšanje komunikacijskih kanala i metodologija obavještanja. Ovaj procenat sugerise da neke grupe građana možda nemaju pristup informacijama ili nisu u dometu postojećih kanala komunikacije (npr. javni pozivi, mediji, objave na lokalnim oglasnim tablama).

Zaključak:

Rezultati ukazuju da većina građana dobija potrebne informacije o aktivnostima Mjesne zajednice, ali postoji potreba za dodatnim naporima u cilju informisanja svih građana. Poboljšanje može uključivati veće korišćenje digitalnih platformi, društvenih mreža i direktnog kontaktiranja putem telefona ili e-maila, kako bi se obezbijedila transparentnost i inkluzivnost u komunikaciji.

20. Da li treba mjesna zajednica da ima svoj budžet za sitne popravke i realizaciju projekata i aktivnosti od društvenog značaja, plan i izvještaj o radu sa uvidom u finansijske prihode i rashode?

98 одговора

Grafikon 20: "Da li treba Mjesna zajednica da ima svoj budžet za sitne popravke i realizaciju projekata i aktivnosti od društvenog značaja, plan i izvještaj o radu sa uvidom u finansijske prihode i rashode?"

- **Da:** 99% ispitanika
- **Ne:** 1% ispitanika

Obrazloženje:

Ovaj grafikon prikazuje gotovo jednoglasno mišljenje ispitanika o potrebi da Mjesna zajednica ima sopstveni budžet za realizaciju projekata i aktivnosti. Ogromna većina ispitanika (99%) smatra da Mjesna zajednica treba da ima budžet za:

1. **Sitne popravke i održavanje infrastrukture**
2. **Realizaciju projekata od društvenog značaja**
3. **Planiranje i transparentno izvještavanje o radu, uključujući uvid u finansijske prihode i rashode**

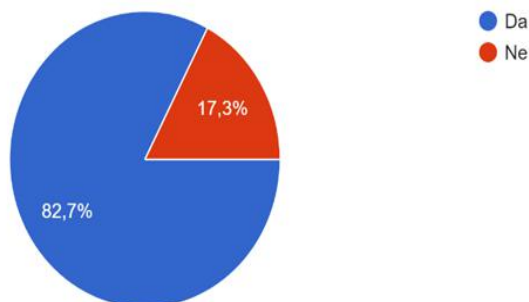
Samo 1% ispitanika se ne slaže sa ovim stavom, što ukazuje da je ideja o budžetu za Mjesne zajednice gotovo univerzalno prihvaćena među građanima.

Zaključak:

Rezultati jasno pokazuju potrebu za obezbjeđivanjem finansijskih sredstava za Mjesne zajednice kako bi one mogle efikasnije obavljati svoje funkcije i odgovarati na potrebe lokalne zajednice. Takođe, naglasak na transparentnosti (plan i izvještaj o radu) ukazuje na to da građani žele bolji uvid u način na koji se raspolaže budžetom i žele osiguranje odgovornosti Mjesnih zajednica u trošenju sredstava.

21. Da li ste zadovoljni načinom rada vaše mjesne zajednice?

98 одговора

Grafikon 21: "Da li ste zadovoljni načinom rada vaše Mjesne zajednice?"

- **Da:** 82,7% ispitanika
- **Ne:** 17,3% ispitanika

Образложение:

Većina ispitanika (82,7%) navodi da su zadovoljni načinom rada svoje Mjesne zajednice, što ukazuje na pozitivnu percepciju rada i angažmana Mjesnih zajednica u lokalnoj zajednici. Ovo može biti rezultat dobrog funkcionisanja Mjesnih zajednica, efikasnog rješavanja problema građana i odgovarajuće komunikacije.

Međutim, 17,3% ispitanika nije zadovoljno radom Mjesne zajednice, što ukazuje na prostor za unapređenje. Razlozi nezadovoljstva mogu uključivati nedovoljno rješavanje problema, slabu komunikaciju, pasivnost u reakcijama ili percepciju netransparentnosti.

Zaključak:

Rezultati pokazuju da većina građana ima pozitivno iskustvo sa radom Mjesnih zajednica, ali postoji potreba za analizom razloga nezadovoljstva manjeg procenta ispitanika (17,3%). Poboljšanje komunikacije, transparentnosti i brže rješavanje problema mogu doprinijeti povećanju povjerenja i zadovoljstva građana radom Mjesnih zajednica.

22. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje DA, navedite kojim načinom rada ste zadovoljni

Na osnovu 80 odgovora, ispitanici su naveli sledeće aspekte rada Mjesne zajednice sa kojima su zadovoljni:

1. Rješavanje problema građana

- Trude se da riješe probleme građana.
- Brzo rješavanje infrastrukturnih aktivnosti.
- Ažurnost u rješavanju problema Mjesne zajednice (MZ).
- Težnja i upornost u poboljšanju uslova za sve mještane.

2. Infrastruktura i usluge

- Rad na infrastrukturi, poput rasvjete i asfalta.
 - Realizacija projekata i radovi na terenu.
 - Pružena pomoć u skladu sa mogućnostima.
3. **Transparentnost i komunikacija**
- Transparentnost u radu.
 - Dobra komunikacija sa mještanima.
 - Obaviještenost građana o svemu na vrijeme.
4. **Organizacija i predstavnici**
- Dobra organizovanost i profesionalizam.
 - Zadovoljstvo radom predsjednika i Savjeta MZ.
 - Predsjednik MZ je dostupan za razgovor i aktivno uključen.
 - Predstavnici MZ rade u korist dobrobiti naselja.
5. **Društvena angažovanost i inicijative**
- Učešće u humanitarnim akcijama.
 - Dobro raspoređivanje budžeta i sredstava.
 - Učešće u donošenju odluka i realizaciji projekata.

23. Ukoliko je odgovor Ne, navedite kojim načinom rada ste nezadovoljni

Na osnovu 14 odgovora, ispitanici su istakli sledeće razloge nezadovoljstva:

1. **Nedostatak resursa i infrastructure (50%)**
 - Mjesna zajednica nema kancelariju ni osnovne uslove za rad.
 - Nepostojanje prostorija za rad MZ.
2. **Nedostatak transparentnosti i organizacije (30%)**
 - Rad nije transparentan.
 - Neorganizovanost i nesaradnja.
3. **Slab rad i nedovoljna aktivnost (20%)**
 - Malo se uradilo u prethodnim godinama.
 - Nedovoljno uključivanje mladih u Savjet MZ.
 - Treba da odlučuje Savjet, a ne jedno lice.
 - Predsjednik i Savjet nemaju sluha za ideje mladih.

24. Kako bi se, po Vama, mogao unaprijediti rad Mjesnih zajednica? Navedite primjere

Na osnovu **87 odgovora**, ispitanici su predložili sledeće mjere za unapređenje rada Mjesnih zajednica:

1. **Uključivanje mladih i žena (23%)**
 - Veće uključivanje mladih i žena u Savjet MZ.
 - Angažovanje mladih obrazovanih ljudi.
2. **Profesionalizacija rada (19,5%)**
 - Profesionalno obavljanje poslova MZ.
 - Uvođenje profesionalizma u rad MZ.

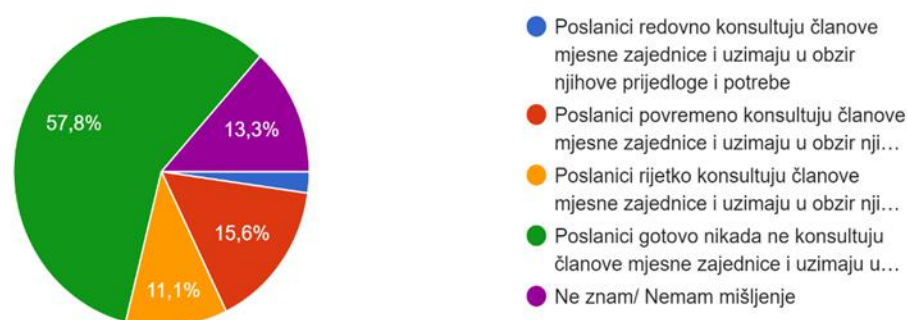
3. **Veći budžet i ulaganja (29,9%)**
 - Povećanje budžeta za rad MZ.
 - Veća finansijska sredstva od lokalne samouprave.
4. **Transparentnost i saradnja (14,9%)**
 - Bolja transparentnost u raspodjeli sredstava.
 - Saradnja među članovima Savjeta i sa lokalnom samoupravom.
5. **Poboljšanje infrastrukture (12,6%)**
 - Otvaranje kancelarije i zapošljavanje sekretara za MZ.
 - Rješavanje pitanja prostora za rad MZ.

Zaključak:

Rezultati ukazuju na pozitivne aspekte rada Mjesnih zajednica, ali i na ključne izazove. Predložena poboljšanja uključuju profesionalizaciju, veća ulaganja, bolje uključivanje mladih i žena, te povećanje transparentnosti. Pristup rješavanju ovih pitanja može značajno unaprijediti rad Mjesnih zajednica i povećati povjerenje građana.

25. Kako ocjenjujete nivo konsultacija između članova Vaše mjesne zajednice i poslanika Skupštine Crne Gore u procesu donošenja odluka koje utiču na Vašu lokalnu zajednicu?

90 одговора

Grafikon 25: "Kako ocjenjujete nivo konsultacija između članova Vaše Mjesne zajednice i poslanika Skupštine Crne Gore u procesu donošenja odluka koje utiču na Vašu lokalnu zajednicu?"

Na osnovu 90 odgovora ispitanika, rezultati su sledeći:

1. **Poslanici gotovo nikada ne konsultuju članove Mjesne zajednice i ne uzimaju u obzir njihove prijedloge i potrebe: 57,8%**
 - Većina ispitanika smatra da konsultacije gotovo nikada ne postoje, što ukazuje na veliki nedostatak u komunikaciji između Mjesnih zajednica i poslanika Skupštine Crne Gore.

2. **Poslanici rijetko konsultuju članove Mjesne zajednice i uzimaju u obzir njihove prijedloge i potrebe: 15,6%**
 - Ova grupa ispitanika ukazuje na to da, iako konsultacije postoje, one su izuzetno rijetke.
 3. **Poslanici povremeno konsultuju članove Mjesne zajednice i uzimaju u obzir njihove prijedloge i potrebe: 11,1%**
 - Mali procenat ispitanika prepoznaje povremene konsultacije između poslanika i Mjesnih zajednica.
 4. **Poslanici redovno konsultuju članove Mjesne zajednice i uzimaju u obzir njihove prijedloge i potrebe: 13,3%**
 - Ova grupa ispitanika ističe redovne i pozitivne primjere konsultacija, iako je u manjini.
 5. **Ne znam / Nemam mišljenje: 2,2%**
 - Mali broj ispitanika nije imao mišljenje o ovom pitanju, što može ukazivati na nedostatak informacija.
-

Obrazloženje:

Rezultati pokazuju da je komunikacija između poslanika Skupštine Crne Gore i članova Mjesnih zajednica na veoma niskom nivou. Više od polovine ispitanika (57,8%) smatra da poslanici gotovo nikada ne konsultuju Mjesne zajednice, dok dodatnih 15,6% smatra da se to dešava rijetko. Ovo ukazuje na ozbiljan nedostatak saradnje i uključenosti Mjesnih zajednica u proces donošenja odluka na višim nivoima vlasti.

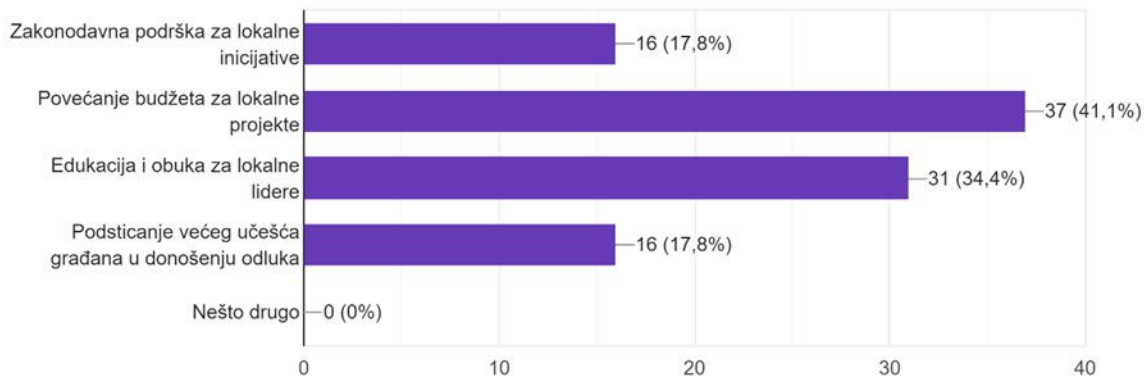
Manji procenat ispitanika (11,1%) prepoznaje povremene konsultacije, dok 13,3% ukazuje na redovnu komunikaciju, što može zavisiti od pojedinačnih praksi poslanika ili specifičnih zajednica.

Zaključak:

Rezultati sugerišu potrebu za uspostavljanjem jače i strukturirane komunikacije između poslanika Skupštine Crne Gore i Mjesnih zajednica. Veća uključenost Mjesnih zajednica u proces donošenja odluka, kroz redovne konsultacije, mogla bi značajno doprinijeti rješavanju lokalnih problema i boljem razumijevanju potreba građana na lokalnom nivou.

26.a Koji bi oblik podrške od strane Skupštine Crne Gore najviše doprinio unapređenju kvaliteta života u Vašoj mjesnoj zajednici?

90 одговора

Grafikon 26.a: "Koji bi oblik podrške od strane Skupštine Crne Gore najviše doprinio unapređenju kvaliteta života u Vašoj Mjesnoj zajednici?"

Na osnovu 90 odgovora, rezultati su sljedeći:

1. Povećanje budžeta za lokalne projekte: 37 odgovora (41,1%)

- Većina ispitanika smatra da bi povećanje budžeta za lokalne projekte imalo najveći uticaj na unapređenje kvaliteta života u Mjesnoj zajednici. Ovo ukazuje na potrebu za dodatnim finansijskim sredstvima za realizaciju projekata koji odgovaraju potrebama lokalnog stanovništva.

2. Edukacija i obuka za lokalne lidere: 31 odgovor (34,4%)

- Veliki broj ispitanika ističe važnost edukacije i obuke lokalnih lidera kao ključnu podršku za bolje upravljanje i rješavanje problema zajednice.

3. Zakonodavna podrška za lokalne inicijative: 16 odgovora (17,8%)

- Zakonodavna podrška, koja može uključivati stvaranje zakonskih okvira za efikasnije djelovanje Mjesnih zajednica, također je važna za dio ispitanika.

4. Podsticanje većeg učešća građana u donošenju odluka: 16 odgovora (17,8%)

- Ispitanici smatraju da je potrebno dodatno podsticati građane na aktivnije uključivanje u procese donošenja odluka na lokalnom nivou.

5. Nešto drugo: 0 odgovora (0%)

- Nijedan ispitanik nije predložio alternativne oblike podrške.

Obrazloženje:

Rezultati ukazuju na to da su finansijska sredstva ključni faktor za unapređenje kvaliteta života u mjesnim zajednicama, pri čemu povećanje budžeta za lokalne projekte prednjači kao najvažniji oblik podrške (41,1%). Takođe, značajan broj ispitanika prepoznaje edukaciju i obuku lokalnih lidera kao važan korak ka poboljšanju upravljanja zajednicama (34,4%).

Zakonodavna podrška (17,8%) i podsticanje većeg učešća građana (17,8%) takođe su prepoznati kao bitni elementi za unapređenje, iako u manjem obimu.

Zaključak:

Prioritet za Mjesne zajednice je obezbjeđivanje većeg budžeta za lokalne projekte, ali i jačanje kapaciteta lokalnih lidera kroz edukaciju. Pored toga, postoji potreba za stvaranjem zakonskih okvira koji bi olakšali rad Mjesnih zajednica i za dodatnim mjerama koje podstiču građane na aktivno učešće u donošenju odluka. Kombinacija ovih faktora mogla bi značajno doprinijeti razvoju i unapređenju kvaliteta života u mjesnim zajednicama.

26.b: "Ako je vaš odgovor Nešto drugo, molim navedite šta"

Na ovo pitanje je odgovor dao samo **1 ispitanik**, koji je naveo:

- **Donošenje Zakona o mjesnim zajednicama**

Obrazloženje:

Ovaj odgovor ukazuje na potrebu za sistemskim pristupom unapređenju Mjesnih zajednica kroz donošenje posebnog zakona koji bi regulisao njihovo funkcionisanje, prava, obaveze i način rada. Ovo bi moglo doprinijeti boljoj organizaciji, definisanju uloga i odgovornosti, kao i osiguravanju resursa za rad Mjesnih zajednica.

Zaključak:

Iako je ovaj odgovor izdvojen, on naglašava potrebu za zakonskim okvirom koji bi omogućio efikasnije upravljanje i bolje uslove za rad Mjesnih zajednica u Crnoj Gori.

EVALUACIJA OBUKA

Nakon sprovedene Ankete projektni tim je organizovao 3 obuke koje su bile namijenjene građanima iz različitih mjesnih zajednica i zaposlenima u Sekretarijatu za društvene djelatnosti, na temu „Aktivni građani, povezana zajednica“, polaznici/ce su ispunjavali evaluacione listiće, na kojima su mogli da se izjasne o uspješnosti obuke i sugerišu aktivnosti za unaprijeđenje rada njihovih mjesnih zajednica. Na tri obuke koje su realizovane u periodu oktobar, novembar i decembar, učestvovalo je oko 60 učesnika/ca. Kada je u pitanju rodna zastupljenost, oko 50% bile su žene i muškarci, i to od ukupnog broja polaznika/ca.

Polaznici/e pokazali su veliku zainteresovanost za obukama, smatrali su da u Opštini Bijelo Polje postoji veliko interesovanje za uključivanje većeg broja žena u rukovodnim strukturama, kao i u mjesnim zajednicama, i to na pozicijama na kojima se odlučuje.

Evaluacija nakon realizovanih obuka, analiza odgovora:

Za sva pitanja ponuđena je skala od 1 – 5 (1 nije korisno, nije zadovoljavajuće, 5 veoma korisno, odlično), tako da su polaznici/ce mogli da se precizno izjasne. Svaki segment prezentacije, posebno je ocjenjivan prema relevantnosti polaznika/ca.

1. Molimo Vas da ocijenite obuku prema relevantnosti, trajanju, predstavljanju i vašem učešću:

- na ovo pitanje svi polaznici/ce su se izjasnili da im je ponuđena tema veoma odgovarala, bila korisna i odlična. Smatrali su da im je ovaj neformalni način edukacije odgovarajući i da tako mogu da razmijene svoje kreativne ideje i da se informišu o daljim koracima kada je u pitanju njihova lokalna zajednica.

2. Navedite oblasti koje mogu biti unaprijeđene na sledećoj radionici:

- Afirmacija predstavnika građana (budućih predsjednika i članova savjeta mjesnih zajednica).
- Kako pokrenuti mlade na veći aktivizam?
- Komunikacija i saradnja pripadnika mjesnih zajednica i članovanjihove zajednice.
- Prisustvo predstavnikamjesnih zajednica.
- Kako pokrenuti ljude da su više zainteresovani za probleme i pitanja u mjesnim zajednicama.
- Veći odziv žena
- Kako animirati građane da se u većem broju uključe.

Na otvorena pitanja koja su se odnosila na rezultate i naučene lekcije, polaznici/ce su odgovorili na pitanja:

1. Koje su najvažnije oblasti koje ste naučili u toku dana:

- Mogućnost odlučivanja putem inicijative u vezi svih nerješivih pitanja i činjenica da se članovi savjeta mogu zainteresovati za učešće i rješavanje pitanja u Mjesnoj zajednici.
- Uloga mjesnih zajednica i njihovo funkcionisanje, kao i angažman građana kroz rad mjesnih zajednica.
- Mehanizmi građanskog aktivizma na lokalnom nivou.
- Da su sve pomenute oblasti bile značajne i korisne.
- Kako se pokrenuti i dati doprinos da se određene stvari krenu mijenjat.
- Značaj mjesnih zajednica za građane, da svi treba da se uključe, aktivizam i zainteresovanost.
- Sve su teme bile značajne.
- Koja su prava samog građanina u svojoj Mjesnoj zajednici.

2. Da li postoji još otvorenih pitanja na koje nijeste dobili odgovor? Ako je odgovor da, koja su to pitanja

- Da li je dovoljno samo obavijestiti građane, ili je neophodno i osigurati (na neki način) i njihovo prisustvo i angažovanje.
- Kako podstaći, najčešće, mlade ljude da učestvuju u Mjesnoj zajednici, kako ih zainteresovato?
- Kako finansirati, odnosno, kako pronaći motiv, da budući predsjednici i članovi savjeta volontiraju ili budu plaćeni nekim skromnim iznosom za njihov rad.

3. Kako planirate da koristite naučeno sa obuke?

- Da upoznam građane sa kojima sarađujem, kao i poznanike da se uključe u rad mjesnih zajednica.
- Kroz inicijative kao građanin, i kroz učešće građana na zborovima u mjesnim zajednicama.
- Da primijenim određene preporuke u svojoj Mjesnoj zajednici.
- Uticati na članove mjesne zajednice da daju svoj doprinos za postizanje opšteg interesa.
- Da se pokrenu novi projekti, da e mladi više uključe i da mjesne zajednice bolje funkcionišu.

- Planiram da se uključim u sam rad mjesnih zajednica, kao i da preneseno znanje stečeno na obuci, prenesem komšijama.
- Unaprijediti dalji rad.
- Uticati ću u svojoj Mjesnoj zajednici da se građani uključe više u život svoje mjesne zajednice.

4. Na pitanje koje je vezano za organizaciju, polaznici/ce su dali odlične ocjene, neki od komentara:

„Cjelokupna organizacija je bila odlična, trenerice i koordinatorka, inspirativne, energične, i veoma podsticajne, sve pohvale“

„Odlična ideja za projekat, veoma korisno, obuhvaćen veliki broj tema“

„Drago mi je što sam učestvovala na ovoj radionici“

„Odlično prenošenje znanje o mjesnim zajednicama, kao i način na koji mogu pojedinačno građani da utiču kako bi se stvari mijenjale na bolje“

„Još više ovakvih obuka“

„Tema je predstavljena na jednostavan način, ukazano je kako se može doći do željenog cilja“.

„Velika podrška timu koji se potrudio da stvori bolje društvo“

„Odličan trening“

Polaznici/ce bili su veoma aktivni na obukama, predlagali svoje kreativne ideje za unaprijeđenje rada mjesnih zajednica. Evaluacija nakon realizovanih obuka, pokazala je da je potrebno nastaviti sa ovakvim aktivnostima, kako bi što veći broj građana/ki bio spreman da aktivno učestvuje u radu svojih mjesnih zajednica.

PREPORUKE

1. Učešće građana u radu Skupštine opštine (SO):

Omogućiti građanima mjesnih zajednica (MZ) da učestvuju u radu Skupštine opštine kada se raspravlja o pitanjima od značaja za njihovu MZ.

2. Podsticanje učešća žena i mladih:

Raditi na uspostavljanju mehanizama za povećanje učešća žena i mladih u organima i aktivnostima mjesnih zajednica.

3. Bolje informisanje građana:

Poboljšati informisanje građana o mogućnostima učešća u radu MZ putem organizovanja sastanaka, javnih tribina, kao i korišćenjem medija i društvenih mreža.

4. Povećanje dostupnosti komunikacije:

Opština Bijelo Polje treba da na svom sajtu da objavi e-mail adrese mjesnih zajednica i uvede fiksne telefonske linije za sve MZ.

5. Obezbeđivanje prostora za rad MZ:

Obezbijediti adekvatne prostorne uslove za rad mjesnih zajednica.

6. Izbor organa MZ:

Nastaviti sa sprovođenjem aktivnosti za izbor organa mjesnih zajednica, u skladu sa novom Odlukom o mjesnim zajednicama.